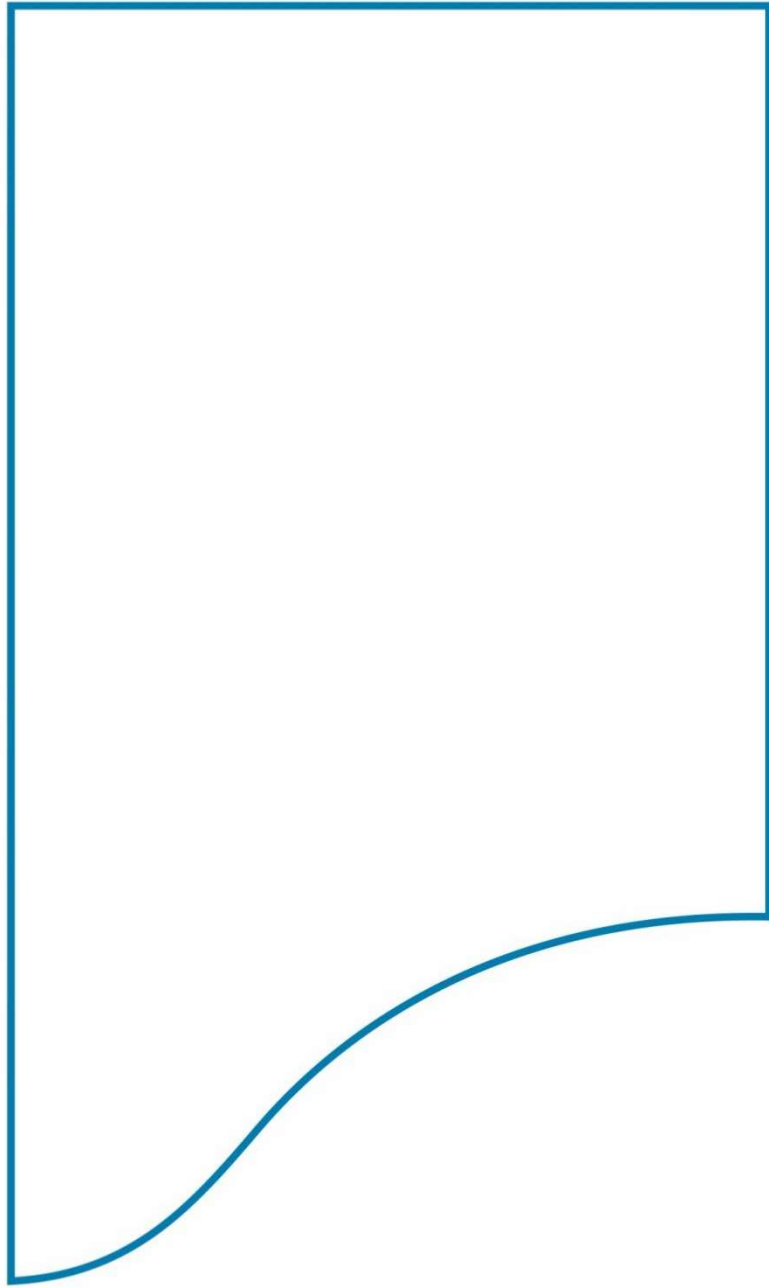

PLAN POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

Projekt Ochrony
Przeciwpowodziowej
w Dorzeczu Odry i Wisły

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

CEB
COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK
BANQUE DE DEVELOPPEMENT DU CONSEIL DE L'EUROPE

PLAN POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ

WERSJA DRAFT

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

PLAN POZYSKANIA NIERUCHOMOŚCI I PRZESIEDLEŃ JEST PRZYGOTOWANY DLA KONTRAKTU NA ROBOTY WDRAŻANEGO PRZEZ PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO WODNE WODY POLSKIE - REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ WE WROCŁAWIU

KOMPONENT 1:

OCHRONA PRZED POWODZIĄ DOLNEJ I ŚRODKOWEJ ODRY

PODKOMPONENT 1B:

Ochrona przed powodzią na środkowej i dolnej Odrze

KONTRAKT 1B.8:

Ochrona przed powodzią miasta Krosno Odrzańskie

WYDANIE	DATA	AUTORZY	SPRAWDZAJĄCY	APROBATA KLIENTA	OPIS
I	08.07.2020	Marcel Gudzowski	Izabela Pawlak	TAK	
II	22.12.2021	Marcel Gudzowski	Izabela Pawlak	TAK	

JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROJEKTU:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie reprezentowane przez
Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
z siedzibą przy ul. C.K. Norwida 34, 50-950 Wrocław

DOKUMENT OPRACOWANY PRZEZ:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Jednostkę Realizującą Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
Konsultant wsparcia technicznego SWECO POLSKA Sp. z o.o.

**PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ
W DORZECZU ODRY I WISŁY WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ:**

Bank Światowy, Umowa pożyczki nr 8524 PL
Bank Rozwoju Rady Europy, Umowa Ramowa Pożyczki Nr LD 1866
Fundusz Spójności Unii Europejskiej (POLiŚ 2014 - 2020)
Budżet Państwa

Spis treści

1.	Wykaz skrótów	5
2.	Wykaz kluczowych definicji	6
3.	Wprowadzenie.....	8
	3.1 Opis kontraktu	9
	3.2 Planowane prace	12
	3.3 Obszar realizacji Kontraktu	13
4.	Wydane decyzje administracyjne	17
5.	Cele i zasady wdrażania PPNIP	17
6.	Minimalizacja wpływu	19
	6.1 Występowanie oddziaływań społecznych	20
	6.2 Działania minimalizujące negatywne oddziaływania.....	23
	6.3 Uprawnienia PAP wynikające ze specustawy	25
	6.4 Uprawnienia do wykupu „resztówek”	25
	6.5 Działania mające na celu uniknięcie zwrotu dopłat unijnych	25
7.	Badanie socjoekonomiczne	25
	7.1 Źródła i metodyka	25
	7.2 Ogólne informacje społeczno-ekonomiczne na temat Krosna Odrzańskiego	27
	7.3 Wnioski z części szczegółowej badań socjoekonomicznych	30
	7.4 Potrzeba badań socjoekonomicznych	30
8.	Obowiązujące przepisy prawa i metodyki wyceny.....	30
	8.1 Obowiązki wynikające z polityki OP 4.12	31
	8.2 Obowiązujące regulacje w polskim systemie prawnym	32
	8.3 Analiza niezgodności i działania korygujące	35
	8.4 Zasady wyceny	38
	8.5 Wycena nieruchomości	39
	8.6 Wycena nasadzeń i zasiewów.....	40
	8.7 Metodyka wyceny obiektów budowlanych	40
9.	Kryteria kwalifikowalności i katalog osób uprawnionych	41
	9.1 Kryteria kwalifikowalności	41
	9.2 Katalog osób uprawnionych	41
	9.3 Matryca kwalifikowalności	44
	9.4 Data końcowa – cut-off date	47
	9.5 Gender	47
10.	Konsultacje społeczne i udział społeczeństwa	47
11.	Podsumowanie – działania wymagające zastosowania polityki OP 4.12.	50
12.	Mechanizm zarządzania skargami	51
	12.1 Ogólne mechanizmy zarządzania skargami i wnioskami	51
	12.2 Inne skargi przysługujące PAP w związku z wydawaniem decyzji ustalających wysokość odszkodowania	54
	12.3 Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dotyczących realizacji kontraktu na roboty	55
	12.4 Terminy rozpatrywania skarg i wniosków	56
	12.5 Osoby odpowiedzialne za rozpatrywanie skarg i wniosków.....	56

12.6	Miejsce składania skarg i wniosków	56
12.7	Audyty i niezależny mechanizm odwoławczy	56
13.	Struktura instytucjonalna i zespół realizacyjny.....	56
14.	Monitorowanie i ocena	59
15.	Koszty i budżet.....	61
16.	Polityka ochrony danych osobowych stosowana w Kontrakcie.....	61
17.	Harmonogram wdrażania PPNiP.....	63
18.	Załączniki	66

1. Wykaz skrótów

Bank Światowy	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju
BKP	Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły (POPDOWN)
BŚ	Patrz <i>Bank Światowy</i>
GDOŚ	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GIS	System Informacji Geograficznej (ang. Geographic Information System) – system informacji o terenie składający się z bazy danych o terenie dotyczącej określonego obszaru oraz procedur i technik dla systematycznego zbierania, aktualizacji i udostępniania danych.
GUS	Główny Urząd Statystyczny
Joint Venture/Konsultant	Sweco Consulting Sp. z o.o., ul. Roosevelta 22, 60-829 Poznań
JWP/Inwestor	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław
Kontrakt	Kontrakt 1B.8: Zabezpieczenie przed powodzią Miasta Krosno Odrzańskie
Inżynier	Patrz <i>Konsultant</i>
k.c.	Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 z późn. zm.)
k.p.a.	Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.)
LARPF	Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (<i>Land Acquisition and Resettlement Policy Framework</i>)
MaxPP	Maksymalny poziom piętrzenia
NBP	Narodowy Bank Polski
NGO	Organizacja pozarządowa (<i>Nongovernmental Organization</i>)
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
Obiekt	Obiekt budowlany w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1168)
OPDOWN	Ochrona Przeciwpowodziowa w Dorzeczu Odry i Wisły
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
OP 4.12	Oznaczenie dokumentu zawierającego zasady przeprowadzania przymusowych przesiedleń wymagane przy dofinansowaniu Zadania pożyczką Banku Światowego: Polityka Operacyjna 4.12 – Przymusowe Przesiedlenia.
PAP	Osoba(-y) dotknięta(-e) skutkami realizacji Projektu (<i>Project Affected Person(s)</i>)
PNRI	Decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych
POPDOWN	Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
POM	Podręcznik Operacyjny Projektu
PPNiP	Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń
Projekt	Patrz <i>POPDOWN</i>
Rzeczoznawca majątkowy/biegły	Osoba fizyczna posiadająca państwowe uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
RZGW WR/PGW WP RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Specustawa powodziowa	Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 933 z późn. zm.)
TO	Trwałe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości
UE	Unia Europejska
u.g.n.	Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.)
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny
Wykonawca	Firma lub osoba prawna realizująca Zadanie w ramach Kontraktu 1B.8: Zabezpieczenie przed powodzią Miasta Krosno Odrzańskie
Zamawiający	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław

2. Wykaz kluczowych definicji

Następujące kluczowe definicje są stosowane w niniejszym dokumencie:

Cena nieruchomości – wynegocjowana z właścicielem nieruchomości kwota należna właścicielowi za daną nieruchomość lub część nieruchomości oparta o określoną przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego wartość nieruchomości. Wysokość odszkodowania za nieruchomość nie będzie niższa niż koszt zastąpienia utraconego składnika aktywów bez uwzględnienia amortyzacji aktywów wynikającej z wieku, stanu lub innego czynnika związanego z aktywami.

Data końcowa (ang. Cut-off date) – data zakończenia inwentaryzacji majątku i spisu osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu. Osobom, które znajdą się na terenie, gdzie realizowany będzie Projekt po dacie granicznej nie przysługuje prawo do odszkodowania lub innej formy pomocy. Podobnie, za środki trwałe (takie jak budynki, rośliny, drzewa owocowe i zadrzewienia) po dacie zakończenia inwentaryzacji, lub alternatywnie po uzgodnionym terminie, nie będzie wypłacone odszkodowanie.

Ekonomiczne przemieszczenie – utrata ponad 20 % gruntów rolnych w przypadku, gdy przychód Osoby dotkniętej skutkami realizacji Projektu (PAP) bazuje w dużej mierze na rolnictwie.

Fizyczne przemieszczenie – utrata miejsca zamieszkania lub obiektów komercyjnych, takich jak sklepy lub warsztaty lub obiektów potrzebnych do generowania przychodów.

Grupy wymagające udzielenia szczególnej pomocy – ludzie, którzy z powodu: płci, przynależności do grupy etnicznej, wieku, niepełnosprawności umysłowej lub fizycznej, trudnej sytuacji materialnej lub pozycji społecznej są bardziej narażeni na negatywne skutki przesiedleń niż inne grupy i którzy mogą mieć ograniczoną możliwość zgłoszenia roszczeń lub skorzystania z pomocy przy przesiedleniu lub też skorzystania z możliwości udziału w korzyściach związanych z inwestycją.

Koszt przesiedlenia – zakres odszkodowania za utracone dobra/nieruchomości obejmujący odtworzeniową wartość dóbr/nieruchomości oraz koszty przeprowadzenia samego przesiedlenia, jak i działań związanych z przesiedleniem (patrz również Wartość odtworzeniowa).

Oddziaływanie społeczne – w świetle OP 4.12 za oddziaływanie społeczne związane z wywłaszczeniem uznaje się wszelkie straty, ekonomiczne i społeczne, wynikające z wywłaszczenia nieruchomości, stałego ograniczenia dotychczasowego sposobu użytkowania lub dostępu do nieruchomości.

Odszkodowanie – płacone w środkach pieniężnych lub w formie nieruchomości zamiennej za nieruchomość i aktywa, które zostały nabyte lub na które oddziałuje Projekt. Odszkodowanie jest wypłacane w czasie, kiedy nieruchomość musi zostać przekazana przez właściciela PGW WP RZGW we Wrocławiu. Zgodnie z polskim prawem w tym zakresie odszkodowanie może być wypłacane od momentu, gdy decyzja wywłaszczeniowa, co do zasady, staje się ostateczna i we wszystkich przypadkach przed przejściem nieruchomości i zajęciem ich na cele budowlane.

OP 4.12 Przymusowe przesiedlenia – Polityka Operacyjna zawierająca główne zasady i procedury będące podstawą podejścia BŚ do przymusowego nabywania nieruchomości związanego z projektami inwestycyjnymi.

Osoba dotknięta skutkami realizacji Projektu (PAP) – to każda osoba, która w wyniku realizacji Projektu, traci prawo do własności lub dotyka ją utrata innych korzyści związanych z posiadaną zabudowaną infrastrukturą (mieszkalną, rolniczą lub hodowlaną), utrata rocznych lub wieloletnich zbiorów i płodów lub innych powiązanych lub ruchomych aktywów, w całości lub częściowo, trwale lub okresowo. Za PAP mogą również być uznani członkowie lokalnej społeczności lub inne osoby, na które wpływ mają działania inwestycyjne.

Osoba fizyczna - prawne określenie człowieka w prawie cywilnym, od chwili urodzenia do chwili śmierci.

Osoba prawna - osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

Przychód – wszelkie otrzymane pieniądze, takie jak np. emerytura, wynagrodzenie za pracę, jak również przysporzenie majątkowe uzyskane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub działalności rolnej na nieruchomości, w tym ze sprzedaży takiej nieruchomości.

Przymusowe przesiedlenia – przesiedlenie, które jest przeprowadzane bez zgody osoby/osób przesiedlanej/przesiedlanych (wbrew jej/ich woli) lub w wyniku udzielenia zgody pod przymusem (bez możliwości wyrażenia sprzeciwu na przesiedlenie), np. przez wywłaszczenie.

Ramowy dokument dotyczący Przesiedleń i Pozyskania Nieruchomości (LARPF) – dokument zatwierdzony przez Bank Światowy, w oparciu o który jest opracowywany niniejszy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń. W oparciu o LARPF zostały określone formalne ramy projektu w zakresie zajęć nieruchomości. Wszystkie zajęcia nieruchomości, zarówno stałe, jak i czasowe będą realizowane zgodnie z procedurami określonymi w prawie polskim, polityce operacyjnej Banku OP 4.12 i LARPF.

Wartość odtworzeniowa – odszkodowanie za utratę aktywów na podstawie ich wartości odtworzeniowej/rynkowej powiększonej o wszelkie koszty transakcji (na przykład podatki i opłaty rejestracyjne), której celem jest kompensacja na tyle skuteczna by zastąpić aktywa dotknięte realizacją Projektu (wartość odtworzeniową). Wartość odtworzeniowa to kwota potrzebna do zastąpienia utraconych aktywów bez uwzględniania amortyzacji aktywów wynikającej z wieku, stanu lub innego czynnika związanego z aktywami.

Wywłaszczenie – polega na pozbawieniu lub ograniczeniu służącego określonej osobie/osobom prawa własności, prawa użytkowania wieczystego lub prawa rzeczowego do oznaczonej nieruchomości na mocy indywidualnego aktu prawnego.

Zakup/dobrowolna sprzedaż – transakcja odpłatnego nabycia prawa do nieruchomości od osoby której to prawo przysługuje za zaakceptowaną przez obie strony cenę wówczas, gdy właściciel ma możliwość odmówienia tej transakcji (tj. chętny kupujący/chętny sprzedawca). Jeśli konieczne jest wyłączenie wówczas nabycie nie jest uważane za dobrowolne.

Zasoby nieruchomości (wg UGN) – Publiczne zasoby nieruchomości ustawodawca usankcjonował w art. 20 UGN.

3. Wprowadzenie

Dokument stanowi Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (PPNiP) dla Kontraktu 1B.8 Zabezpieczenie przed powodzią Miasta Krosno Odrzańskie, realizowanego przez JWP/RZGW Wrocław/PGW WP (Inwestor) w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW), współfinansowanego przez Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy) (umowa pożyczki z 10 września 2015 r.), Bank Rozwoju Rady Europy (BRRE) (umowa kredytu 24 maja 2016 r.) oraz budżet Państwa. Zakres opracowania dotyczy wyłącznie Kontraktu 1B.8 i nie odnosi się do całego POPDOW.

Głównym celem POPDOW jest ochrona mieszkańców na obszarach zalewowych w określonych częściach dorzeczy dwóch największych rzek w Polsce – Wisły oraz Odry – przed poważnymi powodziami. POPDOW obejmuje poniższe pięć Komponentów:

Komponent 1 – Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry,

Komponent 2 – Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej,

Komponent 3 – Ochrona przed powodzią Górnej Wisły,

Komponent 4 – Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania oraz

Komponent 5 – Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów.

Komponenty składają się z Podkomponentów. W ramach Komponentu 1 wydzielono następujące trzy Podkomponenty oznaczone jako:

- 1A (Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego),
- 1B (Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze) oraz
- 1C (Ochrona przed powodzią miasta Słubice). Nazewnictwo komponentów i podkomponentów zostało wskazane zgodnie z następującym dokumentem Podręcznik Operacyjny Projektu pn.: „Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły”, który jest opublikowany pod adresem:

<https://odrapcu.pl/wp-content/uploads/2021/09/Podrecznik-operacyjny-projektu-2021-PL-1.pdf>

Kontrakt na roboty 1B.8 będzie realizowany w ramach Komponentu 1, Podkomponentu 1B Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze.

Wszystkie Zadania w ramach Podkomponentu 1B kompleksowo rozwiązują problemy związane z ochroną przeciwpowodziową, obejmując obszary najbardziej zagrożone wystąpieniem powodzi. Podkomponent 1B zawiera następujące Zadania:

- 1B.1/1 (a) – Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – Etap II.
- 1B.1/1 (b) – Przebudowa mostu drogowego w Krośnie Odrzańskim z drogą dojazdową.
- 1B.2 – Prace modernizacyjne na Odrze granicznej, Etap I – Prace modernizacyjne na Odrze granicznej w celu zapewnienia zimowego lodołamania.
- 1B.3/1 – Budowa bazy postojowo – cumowniczej dla lodołamaczy.
- 1B.3/2 – Budowa infrastruktury postojowo – cumowniczej na Odrze dolnej i granicznej oraz nowe oznakowanie szlaku żeglugowego.
- 1B.4/2 – Bagrowanie przekopu Klucz – Ustowo.
- 1B.5/1 – Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu – Most kolejowy w km 733,7 rzeki Regalicy w Szczecinie.
- 1B.5/2 – Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu – Most drogowy w km 2,45 rzeki Warty w Kostrzynie nad Odrą.
- 1B.5/3 – Przebudowa mostu w celu zapewnienia minimalnego prześwitu - Most Kolejowy w km 615,1 rzeki Odry w Kostrzynie nad Odrą.
- 1B.6/1 – Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie – Nowa Sól etap I i II,
- 1B.6/2 – Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie – Wężyska-Chlebowo
- 1B.7 – WWW Widawa – przebudowa systemów zabezpieczenia przed powodzią, gm. Czernica, Długołęka, Wisznia Mała i Wrocław
- 1B.8 – Zabezpieczenie przed powodzią Miasta Krosno Odrzańskie.
- 1B.9 – Przebudowa wału przeciwpowodziowego w ciągu ul. Ślężoujście wraz z infrastrukturą drogową.

3.1 Opis kontraktu

Niniejszy PPNiP został sporządzony dla Kontraktu: 1B.8: Zabezpieczenie przed powodzią Miasta Krosno Odrzańskie realizowanego w ramach *Projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły*. Został on ujęty w Komponentcie 1: Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry, Podkomponent 1.B: Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze.

Kontrakt będzie realizowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Roboty będą prowadzone na terenie dwóch gmin: gminy miejsko-wiejskiej Krosno Odrzańskie oraz gminy Dąbie. Obie gminy są położone w powiecie krośnieńskim, w województwie lubuskim. Celem inwestycji jest zabezpieczenie przeciwpowodziowe Miasta Krosno Odrzańskie.

Celem Kontraktu jest:

- Budowa infrastruktury służącej ochronie przeciwpowodziowej miasta Krosno Odrzańskie;

- Podniesienie skuteczności ochrony przeciwpowodziowej oraz bezpośredniej ochrony przed zagrożeniem powodziowym;
- Zmniejszenie ryzyka występowania strat środowiskowych;
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
- Stworzenie warunków dla rozwoju społeczno–gospodarczego poprzez poprawę warunków i jakości życia jego mieszkańców,
- Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej, zapewniającej harmonijny zrównoważony rozwój społeczno–gospodarczy terenów położonych w obszarze oddziaływania Projektu.

Realizacja Kontraktu wymagać będzie nabywania gruntów, ale nie spowoduje fizycznego przesiedlenia gospodarstw domowych i tylko w niewielkim stopniu wiązać się będzie z zajęciem stałym użytkowanych gospodarczo fragmentów gruntów rolnych (ornych i łąk).

W ramach realizacji Kontraktu wyłączonej zostanie 130 nieruchomości lub ich części. Inwestor uzyskał decyzję Wojewody Lubuskiego z dnia 11 czerwca 2019 r., nr: 12/2018 o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych dla całego Projektu. Informacja o wydaniu decyzji została wysłana do każdego z PAP z pouczeniem o możliwości zapoznania się z nią oraz jej zaskarżenia do Ministra Inwestycji i Rozwoju za pośrednictwem organu wydającego decyzję, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Nikt z PAP nie wniósł odwołania od decyzji i stała się ona ostateczna w dniu 13 lipca 2019 r.

W ramach Kontraktu wyłączenie polegające na pozbawieniu prawa własności obejmie 20 nieruchomości prywatnych, gdzie charakterystyka właścicieli wygląda następująco:

- 11 nieruchomości stanowiło własność łączną małżonków, z czego jedno małżeństwo posiadało 3 nieruchomości, a drugie 2, pozostałe małżeństwa po jednej,

-5 stanowiło własność indywidualną,

- 3 stanowiło współwłasność niemażeńską,

- 1 stanowiła współwłasność małżeństwa i jednej osoby fizycznej,

Wyłączenie polegające na pozbawieniu prawa użytkowania wieczystego dotyczy 5 nieruchomości, z czego 3 użytkowały spółki handlowe, 1 użytkowało 1 małżeństwo oraz 1 użytkowały razem 2 małżeństwa i jedna osoba fizyczna.

Oddziaływania istotne dotyczą 10 gospodarstw i następujących nieruchomości:

- 52/1 – współwłasność małżeńska,

- 212/2, 212/3 – współwłasność małżeńska,

- 208/1 - współwłasność małżeńska,

- 229/1 – współwłasność małżeńska,

- 253/2 – współwłasność małżeńska,
- 283/1 - współwłasność małżeńska,
- 234/1 – współwłasność dwóch osób fizycznych,
- 267/1 - współwłasność dwóch osób fizycznych,
- 116/7 – współwłasność dwóch małżeństw i jednej osoby fizycznej,
- 235/5 – współwłasność małżeństwa oraz jednej osoby fizycznej.

łącznie 24 osoby.

Istotność oddziaływań społecznych wynika z przyjętych kryteriów, tj.: w przypadku gospodarstw rolnych za istotne uznano te oddziaływania, gdzie utracie podlega więcej, niż 10 % areалу produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów albo linia podziału nieruchomości przebiega w sposób uniemożliwiający prowadzenie na nieruchomości produkcji rolnej/sadowniczej. W przypadku nieużytków oraz nieruchomości innych, niż rolne za oddziaływania istotne należy uznać utratę więcej, niż 20 % ziemi. Dla wprowadzenia podziału na oddziaływania istotne i nieistotne przyjęto, zgodnie z Politykami Operacyjnymi Banku Światowego, wartość 10 %, ponieważ dla części mieszkańców prowadzących gospodarstwa rolne utrata 10 % i więcej powierzchni areалу produkcyjnego gospodarstwa będzie skutkowałą pewnym ograniczeniem dochodów z upraw rolnych; nie będzie jednak w istotny sposób wpływać na ekonomiczną opłacalność gospodarowania z uwagi na strukturę powierzchniową tych gospodarstw rolnych. Przy ocenie oddziaływań i ich klasyfikacji na istotne i nieistotne odnoszono się do całkowitego areálu gospodarstwa, nie tylko do działek, których dotyczy przedmiotowa Inwestycja, analizowano również faktyczne użytkowanie tych nieruchomości wraz z identyfikacją źródła przychodu gospodarstwa domowego.

Na podstawie przeprowadzonych bezpośrednich rozmów z PAP nie stwierdzono występowania osób szczególnie wrażliwych. Nie wystąpią również przesiedlenia ekonomiczne ani fizyczne.

Struktura własnościowa wszystkich wywłaszczonych działek przedstawia się następująco:

Gmina Krosno Odrzańskie – 92,

Gmina Dąbie – 3,

Skarb Państwa – 15

Osoby fizyczne – 20.

Natomiast co do powierzchni wywłaszczonych działek to przedstawiają się one następująco:

- ogólna powierzchnia wszystkich działek wynosi: 26,4393 ha,
- powierzchnia działek prywatnych wynosi: 1,5366 ha,
- powierzchnia działek Skarbu Państwa wynosi: 10,8329 ha,
- powierzchnia działek Gminy Dąbie wynosi: 0,2206 ha,

- powierzchnia działek Gminy Krosno Odrzańskie wynosi: 13,8492 ha.

Dla Kontraktu 1B.8 zidentyfikowano:

- 116 działek, gdzie właściciele lub użytkownicy wieczysti uprawnieni są do kompensacji;
- 62 działki, gdzie właściciele lub użytkownicy wieczysti uprawnieni są do odszkodowania z tytułu trwałych ograniczeń w gospodarowaniu nieruchomościami lub zajęć czasowych

Liczba podmiotów uprawnionych do kompensacji dla Zadania wynika przede wszystkim z liniowego charakteru inwestycji.

Szczegółowy katalog osób uprawnionych do kompensacji został zawarty w Załączniku nr 1 do niniejszego PPNiP. Załącznik ten nie podlega jednak upublicznieniu z uwagi na ochronę danych osobowych.

3.2 Planowane prace

Zakłada się wybudowanie/przebudowanie łącznie 14 urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej (9 wałów przeciwpowodziowych i 5 kanałów ulgi) zabezpieczających przed zalaniem bądź podtopieniem, obszar 60 ha, położonych w obrębie gminy Krosno Odrzańskie i gminy Dąbie. Szczegółowe informacje mówiące o tym z jakimi oddziaływaniami wiąże się poszczególne prace znajdują się w załączniku nr 1 (kolumna nr 2).

- I. Opis nowo wybudowanych urządzeń przeciwpowodziowych – tj. wałów przeciwpowodziowych:
 1. Wał I w km 0+000 ÷ 1+279 – od mostu na lewym brzegu rz. Odry w ciągu ul. Ariańskiej w kierunku w dół rzeki, następnie wzdłuż prawego brzegu Kanału ulgi nr 1 w górę - do mostu N-2 w ciągu ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 2. Wał II - w km 0+000 ÷ 1+387,6 – od mostu na lewym brzegu rz. Odry w ciągu ul. Ariańskiej w górę rzeki, a następnie zachodnim obrzeżem polderu Połupin, dalej wzdłuż prawego brzegu Kanału ulgi nr 1 do mostu N-2 na ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 3. Wał III - w km 0+000 ÷ 0+454,3 – trasa wału położona jest na lewym brzegu Kanału ulgi nr 1, od mostu N-2 na ul. Bohaterów Wojska Polskiego w górę Kanału, dalej wschodnim obrzeżem miasta od strony polderu Połupin, a następnie wzdłuż prawego brzegu Kanału ulgi nr 2 do mostu N-3 na ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 4. Wał IV - w km 0+000 ÷ 0+757 – trasa rozpoczyna się na lewym brzegu Kanału ulgi nr 3, biegnie w dół od mostu N-4 przy ul. Bohaterów Wojska Polskiego, dalej wzdłuż brzegu lewego Kanału ulgi nr 2, a następnie przebiega w górę prawym brzegiem nowej trasy Kanału ulgi nr 4 i dochodzi do korpusu drogi - ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 5. Wał V - w km 0+000 ÷ 0+123,9 – trasa przebiega na lewym brzegu Kanału ulgi nr 2 od mostu N-3 w ciągu ul. Bohaterów Wojska Polskiego w górę kanału, następnie zachodnim obrzeżem polderu Połupin, dalej wzdłuż prawego brzegu Kanału ulgi nr 3 - do mostu N-4 położonego również w ciągu ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 6. Wał VI - w km 0+000 ÷ 0+352,7 – początek bierze na lewym brzegu Kanału ulgi nr 3 od mostu N-4 na ul. Bohaterów Wojska Polskiego w górę kanału, następnie zachodnim obrzeżem

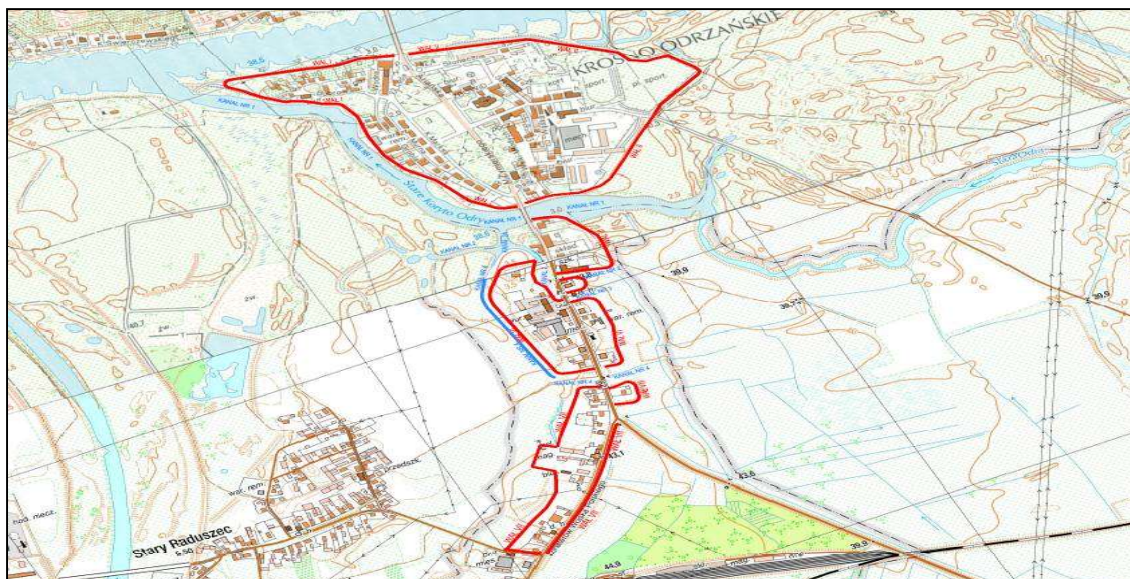
- polderu Połupin, dalej wzdłuż prawego brzegu Kanału ulgi nr 4 - do korpusu drogi w ciągu ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
7. Wał VII - w km 0+000 ÷ 1+304,7 – trasa biegnie od mostu sklepionego w obrębie skrzyżowania ul. Bohaterów Wojska Polskiego (droga powiatowa) z drogą krajową nr 29, dalej wzdłuż krawędzi nasypu drogi powiatowej (ul. Bohaterów Wojska Polskiego) do skrzyżowania z drogą na Raduszec, następnie wzdłuż drogi na Raduszec, potem zmienia kierunek i biegnie wschodnim obrzeżem miasta w stronę kanału nr 4, by ponownie zmienić kierunek wzdłuż brzegu lewego Kanału ulgi nr 4 w górę kanału i dochodzi do mostu N-5 położonego w ciągu ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 8. Wał VIII - w km 0+000 ÷ 0+190,3 – początek wału na lewym brzegu Kanału nr 4 od mostu N-5 w ciągu ul. Bohaterów Wojska Polskiego (droga krajowa nr 29), w górę Kanału nr 4, następnie zmienia kierunek na południowy i biegnie zachodnim obrzeżem polderu Połupin i ponownie zmienia kierunek do korpusu drogi krajowej - ul. Bohaterów Wojska Polskiego.
 9. Wał IX - w km 0+000 ÷ 0+076,8 - położony jest na zachodniej stronie drogi krajowej nr 32 przy ul. Bohaterów Wojska Polskiego. Swoją początek bierze na lewym brzegu i od dolnej wody mostu N-2 i biegnie w kierunku południowym na działce 232 i dochodzi budynku przy granicy działki 231/1.
- II. Opis obudowywanych lub przebudowywanych brzegów kanałów ulgi wraz z instalacją klap przeciwcofkowych na istniejącej sieci kanalizacji deszczowej:
1. Kanał ulgi nr 1: km 0+072 ÷ 1+257 - zwany też Kanałem Miejskim - odbudową objęty jest jego odcinek od ujścia do rz. Odry głównie na lewym brzegu poniżej mostu na ul. Ariańskiej w górę powyżej mostu N-2 do polderu Połupin.
 2. Kanał ulgi nr 2: km 0+169,3 ÷ 0+551,9 – odpływa w dolinę rzeki Odry oraz poprzez krótki łącznikowy Kanał nr 2a jest również lewobrzeżnym dopływem Kanału ulgi nr 1. Początek swój bierze w dolinie rzeki Odry oraz po lewej stronie Kanału ulgi nr 1 poniżej mostu N-2, kończy się od strony polderu Połupin powyżej mostu N-3. Odbudową objęty jest środkowy i górny odcinek Kanału. Do km 0+169,3 planowane jest oczyszczenie i konserwacja, natomiast na pozostałym odcinku odbudowa z umocnieniem.
 3. Kanał ulgi nr 2a: jest krótkim łącznikowym kanałem łączącym Kanał nr 2 z Kanałem nr 1 o długości ok. 60m. Odbudowa objęty jest cały odcinek Kanału.
 4. Kanał ulgi nr 3: km 0+000 ÷ 0+165 - pełni funkcję naprowadzania wód powodziowych z polderu Połupin pod most N-4. Poniżej mostu N-4 uchodzi do Kanału ulgi nr 2.
 5. Kanał ulgi nr 4: km 0+000 ÷ 0+792,8 - pełni funkcję naprowadzania wód powodziowych z polderu Połupin pod most N-5. Poniżej mostu N-5 uchodzi do Kanału ulgi nr 2.
- łącznie zostanie wybudowanych 5 926,3 m wałów przeciwpowodziowych oraz zostanie odbudowanych lub przebudowanych 2 757,8 m kanałów ulgi.

3.3 Obszar realizacji Kontraktu

Inwestycja realizowana będzie w lewobrzeżnej części doliny Odry, pomiędzy km 513,5 a 514,7 rzeki Odry, w południowej części miasta Krosno Odrzańskie, w województwie lubuskim, w powiecie

krośnieńskim, w gminie Krosno Odrzańskie, w obrębach 0002 – Krosno Odrzańskie miasto, 0016 – Stary Raduszec oraz w gminie Dąbie w obrębie 0013 – Połupin.

Obszar realizacji Kontraktu jest przedstawiony na poniższej mapce:

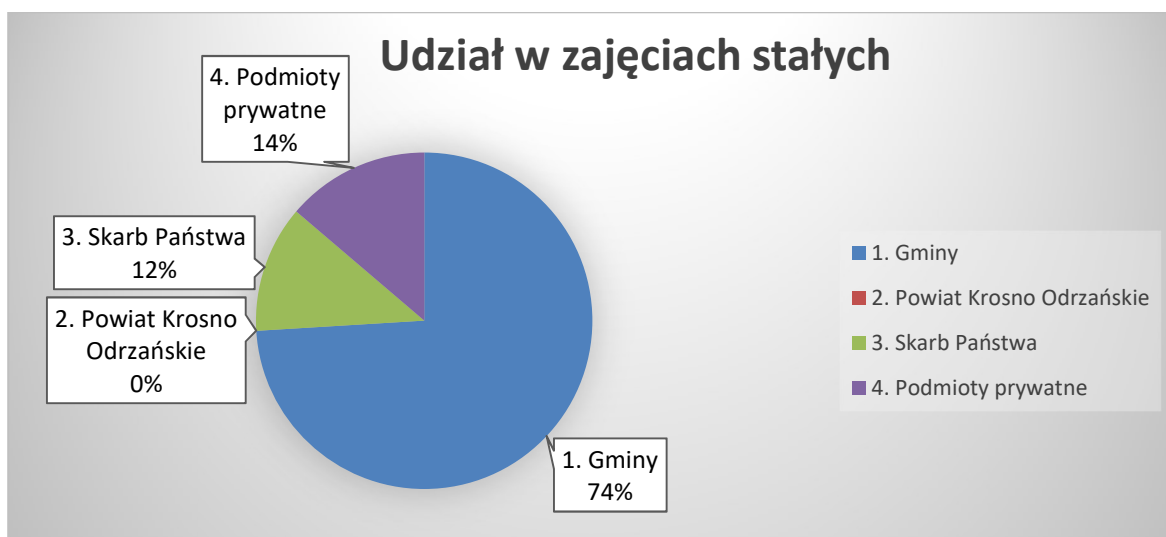
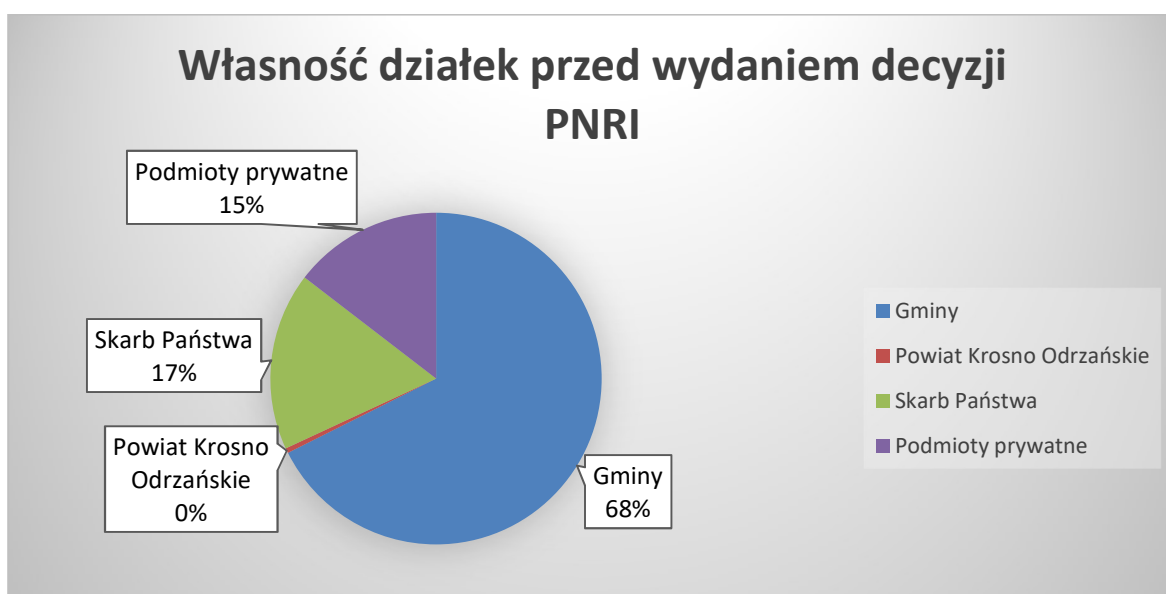

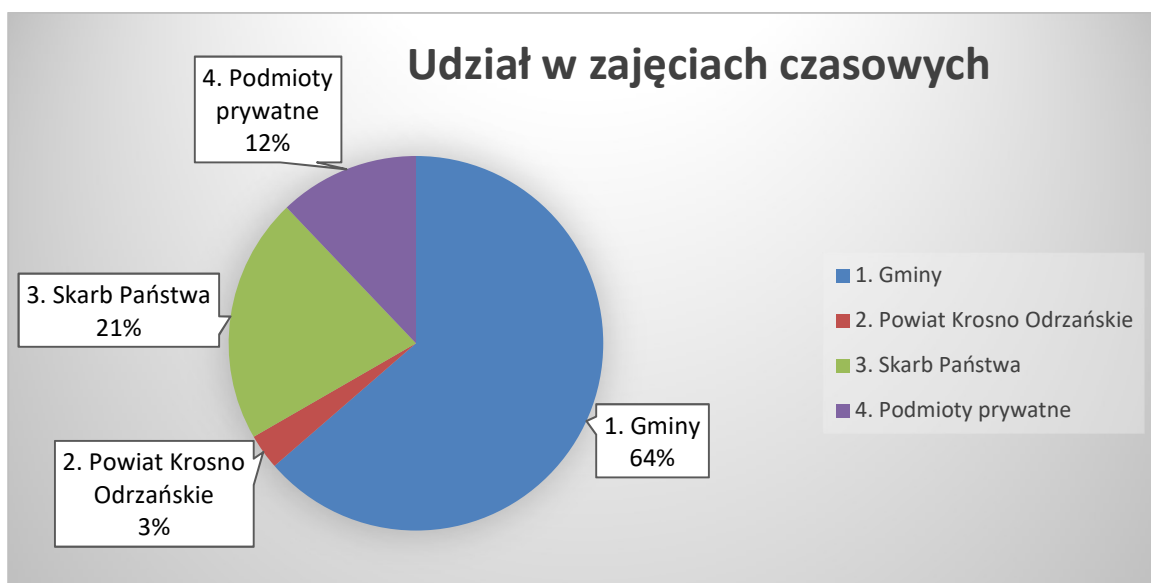
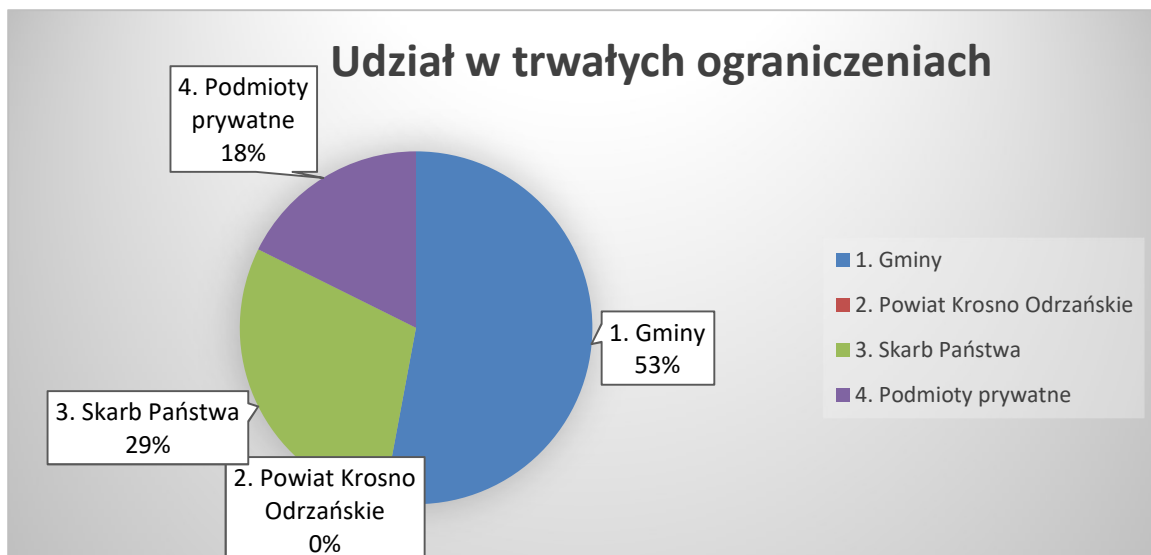
Rysunek nr 1

Prace planowane w północnej części miasta, prowadzone będą w obrębie historycznej zabudowy Krosna Odrzańskiego, która jako układ urbanistyczny jest wpisana do rejestru zabytków jako „miasto, nr rej.: 102 z 7.07.1958 oraz 2179 z 31.03.1975 i z 19.03.2012” (źródło: <http://www.nid.pl>). Równocześnie w przypadku wałów wzdłuż Odry, będą się one znajdowały w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego mostu drogowego wpisanego do rejestru zabytków jako: „most drogowy kratownicowy, nad rz. Odrą, w paśmie ul. Ariańskiej, 1905, nr rej.: L-600/A z 13.08.2013” (źródło: <http://www.nid.pl>). Oprócz wymienionych wcześniej dwóch obiektów, w bliższym lub dalszym sąsiedztwie planowanej inwestycji (do 260 m) znajduje się jeszcze 29 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, w tym: zamek piastowski, przyziemie spichrza zamkowego, mury obronne, budynek poklasztorny, zabytkowe kamienice oraz kościół p.w. św. Jadwigi Śląskiej. Dodatkowo, na rozpatrywanym obszarze zlokalizowane są zabytki archeologiczne: około 100 m na zachód od brzegu kanału nr 1 znajduje się średniowieczne grodzisko wpisane w 1966 roku do rejestru zabytków archeologicznych pod KZA-I-22/66 z 1966-03-03, L-23/C z 2004-01-08. Teren planowanej inwestycji znajduje się częściowo w granicach obszaru chronionego krajobrazu oraz częściowo w granicach dwóch obszarów Natura 2000.

Strukturę własnościową oraz liczbę nieruchomości związanych z realizacją inwestycji obrazuje następujące zestawienie oraz poniższe wykresy:

PODMIOT	Zajęcia trwałe- liczba działek	Trwałe ograniczenia-liczba działek	Zajęcia czasowe - liczba działek
Gmina Krosno Odrz., Gmina Dąbie	95	27	21
Powiat Krosno Odrzańskie	0	2	1
Skarb Państwa	15	12	7
Podmioty prywatne	20	9	4
ŁĄCZNIE:	130	50	33

Jak wynika z powyższego zajęcia trwale dotkną 20 nieruchomości będących we władaniu osób fizycznych. W większości są to oddziaływania istotne (10 nieruchomości), aczkolwiek w żadnym przypadku nie mamy do czynienia z przemieszczeniem fizycznym lub ekonomicznym. Nie odnotowano przypadku, aby wywłaszczenie powodowało dla któregokolwiek z PAP drastyczne pogorszenie warunków życia.

Skutkiem nabycia gruntów dla celów związanych z realizacją Kontraktu jest utrata własności 20 działek prywatnych przez 28 właścicieli lub współwłaścicieli (współwłasność łączna małżeńska lub współwłasność ułamkowa), a także utrata prawa użytkowania wieczystego w stosunku do 5 działek (3 spółki prawa handlowego po jednej działce, dwa małżeństwa i jedna osoba fizyczna - jedna działka, małżeństwo – jedna działka). Dwa gospodarstwa korzystały z nieruchomości w celach rolniczych, jednakże tylko do pozyskiwania siana do wypasu bydła i wywłaszczenie nie wpłynęło na ich sytuację ekonomiczną. Jedno gospodarstwo wykorzystywało nieruchomość do prowadzenia działalności gospodarczej. Pozostałe gospodarstwa i przedsiębiorstwa wykorzystywały nieruchomości do innych

celów niż rolnicze (rekreacja, dojazd do posesji) lub w ogóle z nich nie korzystało (działki leżały odłogiem). W przypadku dwóch gospodarstw wyłączenie objęło istotną część terenu rekreacyjnego. W każdym jednakże przypadku wyłączenie nieruchomości do celów realizacji niniejszego Kontraktu spowodowało pewne uszczuplenie majątku, co wymaga właściwej rekompensaty w drodze odpowiedniej procedury. Dlatego też zachodzi potrzeba opracowania i wdrożenia niniejszego PPNiP.

Celem Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń jest nabywanie nieruchomości niezbędnych do realizacji Kontraktu na roboty zgodnie z polskim prawodawstwem i polityką Banku Światowego OP 4.12 w sposób, który złagodzi i zminimalizuje negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją projektu, poprawi i co najmniej przywróci warunki ich życia i zapewni długotrwałe zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska na tym obszarze. Celem PPNiP jest również zebranie podstawowych danych socjoekonomicznych na temat osób objętych projektem, zidentyfikowanie oddziaływań, określenie działań łagodzących i kompensujących ewentualne negatywne oddziaływania, ocena czy warunki w zakresie dalszego gospodarowania na nieruchomościach objętych projektem zostały przywrócone. W dokumencie PPNiP opisane zostały również procedury, budżet i terminy osiągnięcia powyższych celów.

4. Wydane decyzje administracyjne

1. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach: wydana przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 lutego 2017 r. (znak: WZŚ.4233.1.2016.AN) z rygiorem natychmiastowej wykonalności.
2. Pozwolenie na realizację inwestycji: wydane przez Wojewodę Lubuskiego z dnia 11.06.2019 r. (znak:IB-II.7820.12.2018.MSto) z rygiorem natychmiastowej wykonalności.
3. Pozwolenie wodnoprawne: Decyzja wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 sierpnia 2017 r., znak: DOW-W-I.7322.55.2017KTB, z rygiorem natychmiastowej wykonalności.
4. Decyzja zwalniająca z zakazów z art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.): wydana przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 20 grudnia 2016 r., znak: ZU/7101/518/3/16.
5. Decyzja ustalająca rodzaj i zakres badań archeologicznych: wydana przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 23 lutego 2018 r., znak: ZA.5161.52.2018.
6. Decyzja o udzieleniu pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych: wydana przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 23 lutego 2018 r., znak: ZA.5161.53.2018.

5. Cele i zasady wdrażania PPNiP

Zasadniczym celem Planu Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń jest nabywanie nieruchomości niezbędnych do realizacji Kontraktu według przepisów prawa polskiego i polityką Banku Światowego OP 4.12 w sposób, który złagodzi i zminimalizuje negatywne oddziaływania na osoby dotknięte realizacją Kontraktu. PPNiP pozwala również na zebranie podstawowych danych socjoekonomicznych na temat PAP, zidentyfikowanie oddziaływań, określenie działań łagodzących i kompensujących

ewentualne negatywne oddziaływania. Zgodnie z polityką operacyjną OP4.12 Banku Światowego, o ile nie zostaną zaplanowane i wdrożone odpowiednie środki minimalizujące i zapobiegające, zajęcia nieruchomości mogą tworzyć i wzmacniać nierówności, powodować wykluczenia społeczne oraz skutkować trwałymi szkodami środowiskowymi. W związku z tym w procesie projektowania i implementacji procesu pozyskiwania nieruchomości i przesiedleń, również przy opracowaniu niniejszego PPNiP, kierowano się poniższymi zasadami:

1. Zapewnienie minimalizacji, a w miarę możliwości uniknięcia dokonywania stałych zajęć nieruchomości. Tam, gdzie nie da się uniknąć dokonywania stałych zajęć, zastosowanie znajdą procedury i wymagania określone w niniejszym PPNiP, a dotyczące minimalizowania wpływu zajęć nieruchomości na zainteresowane strony.
2. Procedury pozyskania nieruchomości zapewnią poprawę warunków życia ludności, a co najmniej ich odtworzenie do poziomu sprzed realizacji Kontraktu.
3. Wszystkie osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu (tzw. PAP) otrzymają dostęp do mechanizmów składania skarg i wniosków. Konsultacje społeczne powinny uwzględniać potrzeby grup szczególnie wrażliwych oraz te wynikające z tożsamości płciowej partycypantów.
4. Osobom dotkniętym skutkami realizacji Projektu należy zapewnić dostęp do uczciwej, sprawiedliwej i niedrogiej procedury odwoławczej przed niezależnym organem lub przed sądem oraz do przeprowadzenia tej procedury bez zbędnej zwłoki.
5. Wszystkie zajęcia nieruchomości, zarówno stałe, jak i czasowe będą realizowane zgodnie z procedurami określonymi w prawie polskim i OP 4.12, jak to określono w LARPF i zostaną uszczegółowione w konkretnych PPNiP, które będą zgodne z LARPF
6. https://odrapcu.pl/wp-content/uploads/2021/02/Ramowy_dokument_dotyczacy_Przesiedlen_i_Pozyskiwania_Nieruchomosci.pdf
7. PPNiP dotyczy stałych lub czasowych zajęć nieruchomości, a także trwałych lub czasowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, w szczególności skutkujących utratą (czasową lub całkowitą) źródeł dochodów albo obniżeniem standardu życia.
8. Proces partycypacji społecznej, działania osłonowe i minimalizujące będą prowadzone przy założeniu konieczności zapewnienia równego traktowania bez względu na wiek, pochodzenie etniczne, płeć czy niepełnosprawność osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu. Szczególną uwagę należy poświęcić tym gospodarstwom domowym, których członkowie/członki należą do szczególnie wrażliwych grup społecznych.
9. Wdrażanie PPNiP będzie monitorowane i dokumentowane, a po zakończeniu zostanie poddane ocenie przez Bank Światowy.
10. Poszczególne PPNiP są opracowywane i realizowane jako integralna część Projektu. Pełne koszty związane z koniecznością zaplanowania i wdrożenia działań kompensacyjnych zostaną włączone do kosztów i korzyści Projektu.
11. Kompensacja dla osób ekonomicznie dotkniętych skutkami realizacji Projektu, w szczególności dla osób wywłaszczonych nastąpi przed rozpoczęciem robót budowlanych na wywłaszczonej nieruchomości.

12. Nieruchomości podlegające zajęciom czasowym po zakończeniu prac zostaną przywrócone do stanu pierwotnego tak, aby umożliwić ich właścicielom lub użytkownikom korzystanie z tych nieruchomości w sposób, w jaki czynili to przed realizacją Projektu, a następnie zwrócone właścicielom/władającym.
13. Niezależnie od tytułu prawnego do nieruchomości, wszystkie osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu otrzymają wsparcie różnego rodzaju, zgodnie z Matrycą Działań Kompensujących znajdującą się w LARPF. Brak tytułu prawnego do nieruchomości nie powinien być przeszkodą dla otrzymania kompensacji i/albo wsparcia innego rodzaju. Szczegółowe zasady pozyskiwania nieruchomości, prowadzenia procedury partycypacji społecznej oraz działania minimalizujące, zapobiegawcze, osłonowe i kompensacyjne zostały opisane w niniejszym PPNiP poniżej.

Działania PPNiP będą podlegały, w oparciu o ustalone wskaźniki, ciągłemu monitoringowi i okresowej aktualizacji przez zespół Konsultanta i przez JRP w miarę postępu prac oraz pojawiania się nowych okoliczności faktycznych i prawnych wpływających na realizację jego zapisów. Pozwoli to m.in. na dostarczenie stosownych informacji PAP, wczesną identyfikację ryzyk i wdrożenie metod, które pozwolą na minimalizację lub eliminację tych ryzyk. Wyniki monitoringu będą przedstawiane w raportach: miesięcznym oraz kwartalnym. Ocena ex-post będzie przeprowadzona sześć miesięcy po całkowitym wdrożeniu PPNiP i realizacji jego celów, zostanie ona oceniona i udokumentuje działania, które bezpośrednio wpłynęły na PAP i ustanowiły standard życia równy lub lepszy niż poziom ich życia przed realizacją Projektu.

6. Minimalizacja wpływu

W świetle OP 4.12 za oddziaływania społeczne związane z wywłaszczeniami uznaje się wszelkie bezpośrednie straty, ekonomiczne i społeczne, wynikające z wywłaszczenia nieruchomości, stałego ograniczenia dotychczasowego sposobu użytkowania lub dostępu do nieruchomości. W związku z tym dla oceny istotności oddziaływań społecznych jako podstawowe kryterium przyjmuje się procentowy stosunek całej nieruchomości i jej wywłaszczonej części. Należy też uwzględnić dane pozyskane w trakcie badania socjoekonomicznego.

Dla oszacowania oddziaływań społecznych na potrzeby niniejszego PPNiP przyjęto następujące kryteria, zgodne z OP 4.12:

- oddziaływania nieistotne – w przypadku gospodarstw rolnych będą to oddziaływania, gdzie przejęciu podlega mniej niż 10% areалу produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów, przy jednoczesnym braku relokacji fizycznej. W przypadku innych nieruchomości za oddziaływania nieistotne uznano oddziaływania, gdzie utracie podlega mniej niż 20% ziemi lub zasobów, przy jednoczesnym braku relokacji fizycznej,
- oddziaływania istotne – w przypadku gospodarstw rolnych za istotne uznano te oddziaływania, gdzie utracie podlega więcej, niż 10 % areалу produkcyjnego gospodarstwa lub zasobów albo linia podziału nieruchomości przebiega w sposób uniemożliwiający prowadzenie na nieruchomości produkcji rolnej/sadowniczej. W przypadku nieużytków oraz nieruchomości innych, niż rolne za oddziaływania istotne należy uznać utratę więcej, niż 20 % ziemi,

Dla wprowadzenia podziału na oddziaływania istotne i nieistotne przyjęto, zgodnie z Politykami Operacyjnymi Banku Światowego, wartość 10 %, ponieważ dla części mieszkańców

prowadzących gospodarstwa rolne utrata 10 % i więcej powierzchni areалу produkcyjnego gospodarstwa będzie skutkowała pewnym ograniczeniem dochodów z upraw rolnych; nie będzie jednak w istotny sposób wpływać na ekonomiczną opłacalność gospodarowania z uwagi na strukturę powierzchniową tych gospodarstw rolnych.

Jednocześnie należy mieć na względzie lokalną specyfikę, tj. przygraniczne położenie gminy oraz położenie wywłaszczanych nieruchomości w bliskim sąsiedztwie miasta.

6.1 Występowanie oddziaływań społecznych

W przypadku terenów będących własnością gminy Krosno Odrzańskie i Gminy Dąbie, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i spółek prawa handlowego oddziaływania uznano za nieistotne, ponieważ pozyskanie nieruchomości od tych podmiotów nie wywiera istotnego wpływu na ich sytuację i funkcjonowanie i odpowiada definicji oddziaływań nieistotnych. Dla planowanego Zadania nie występują oddziaływania związane z koniecznością dokonania relokacji fizycznej gospodarstw domowych lub gospodarstw rolnych. Wystąpi jednak 10 przypadków istotnych oddziaływań na PAP. Brak jest przesiedleń fizycznych. W pozostałych przypadkach stwierdzono, że oddziaływania związane z realizacją Zadania będą nieistotne.

Przy ocenie oddziaływań i ich klasyfikacji na istotne i nieistotne odnoszono się do całkowitego areálu gospodarstwa, nie tylko do działek, których dotyczy przedmiotowa Inwestycja, analizowano również faktyczne użytkowanie tych nieruchomości wraz z identyfikacją źródła przychodu gospodarstwa domowego.

Z PAP, których dotyczą oddziaływania istotne największe zastrzeżenia do wywłaszczenia i projektu podziału nieruchomości i samego wywłaszczenia wniosły trzy rodziny. Co do dwóch z tych rodzin wywłaszczenie powoduje utratę ich ulubionego miejsca wypoczynku, ponieważ zabiera większą część ich podwórka przydomowego, na którym zlokalizowane są takie obiekty jak: ławki, piaskownica dla dzieci, a także ogródek, budynki gospodarcze, garaż, miejsce do wędkowania. Dla tych rodzin teren przydomowy jest jak to nazwali „całym ich życiem”. Wywłaszczenie części nieruchomości powoduje, że użytkowanie pozostałej traci dla nich sens. W przeprowadzonych dwukrotnie bezpośrednich rozmowach postulowali zmianę projektu budowlanego i podziału nieruchomości w taki sposób, aby wywłaszczony został jak najmniejszy obszar. W tych przypadkach, w zależności od potrzeb zostaną zaproponowane dodatkowe działania łagodzące. W szczególności może zostać zaproponowana pomoc w nabyciu działek rekreacyjnych lub ogródków działkowych w najbliższej okolicy oraz pomoc w zagospodarowaniu pozostałego terenu. Jedna z rodzin oświadczyła, że satysfakcjonująca dla nich będzie wizyta Projektanta lub osoby mającej wiedzę techniczną na temat Kontraktu, która pokaże im miejsce oraz omówi sposób wykonania prac budowlanych na wywłaszczonej działce jak również pomoc w przedstawieniu budynku gospodarczego. Spotkanie odbędzie się w październiku 2020 r. Druga rodzina również wyraziła zainteresowanie takim spotkaniem. Ponadto wyraziła zainteresowanie jedną z powyższych form rekompensaty, aczkolwiek w rozmowie telefonicznej przeprowadzonej we wrześniu 2020 r. oświadczyła, że potrzebuje jeszcze trochę czasu na zastanowienie się. Z tą rodziną Konsultant jest w stałym kontakcie i będzie prowadził dalsze rozmowy oraz odbywał spotkania w celu zastosowania odpowiedniego działania łagodzącego.

Na dzień sporządzania aktualizacji nr 1 niniejszego PPNiP jedna z powyższych rodzin po otrzymaniu odszkodowania za wywłaszczenie i zajęcie czasowe nieruchomości oraz po wizycie przedstawiciela Konsultanta ds. nieruchomości i inspektora nadzoru, którzy objaśnili na czym będą polegały prace budowlane i w którym dokładnie miejscu będą przeprowadzone oświadczyła, że nie zgłasza już żadnych roszczeń, ani też problemów związanych z Inwestycją. Druga z rodzin po spotkaniu, które miało miejsce w październiku 2020 r. oczekiwała dopłaty do odszkodowania za wywłaszczenie działki i za likwidację budynku gospodarczego oraz zmianę sposobu zabezpieczenia przeciwpowodziowego poprzez budowę mobilnego systemu przeciwpowodziowego zamiast wału przeciwpowodziowego. Z uwagi na to, że wysokość odszkodowania za wywłączoną nieruchomość została określona przez Wojewodę w postępowaniu administracyjnym PAP zwrócił się do ww. organu o wzruszenie w trybie nadzwyczajnym tj. o zmianę, decyzji odszkodowawczej na podstawie z art. 155 KPA w zakresie kalkulacji szczegółowej wartości odtworzeniowej składnika budowlanego. Wojewoda odmówił zmiany ostatecznej decyzji, z uwagi na to, że nie zaistniały przesłanki warunkujące możliwość zmiany decyzji wymienione w ww. artykule KPA. Zmiana zabezpieczenia przeciwpowodziowego na mobilny system przeciwpowodziowy wymaga zmiany projektu budowlanego i decyzji PNRI, stanowiących podstawy prawne kontraktu, co znacznie wykraczałoby poza dopuszczalne ramy czasowe zakończenia zadania. Po rozpoczęciu prac przez Wykonawcę okazało się, że nie ma konieczności rozbioru części budynku gospodarczego (budynek składał się z dwóch części) i uniknie się konieczności wycinki części drzew. Ponadto po wytyczeniu obszaru wywłaszczenia przez geodetę okazało się, że wywłaszczenie jest mniej dotkliwie dla PAP. Ostatecznie PAP zaakceptował wywłaszczenie i związaną z tym rekompensatę i zrezygnował z dalszych roszczeń wobec Inwestora. PAP nie był zainteresowany pomocą w odtworzeniu małej architektury lub pomocą w odtworzeniu garażu.

Po rozpoczęciu prac budowlanych trzecia z rodzin zgłosiła, iż wywłaszczenie części działki powoduje znaczne trudności w wykonywaniu działalności gospodarczej, ponieważ na tym terenie składowany był towar w kontenerach oraz parkowane były pojazdy. Pozostała część posesji nie może być wykorzystywana na ww. cele, z uwagi na zbyt małą powierzchnię. W przypadku tej rodziny podjęte zostały przez Inwestora działania zmierzające do zapewnienia miejsca, w którym możliwe będzie dalsze niezakłócone wykonywanie działalności gospodarczej. Inwestor w pierwszej kolejności pokryje koszty tymczasowej dzierżawy działki poza terenem Inwestycji, a w razie stwierdzenia takiej konieczności, również koszty przeniesienia infrastruktury na tymczasowe miejsce na czas wykonania prac budowlanych. Następnie Inwestor podejmie dopuszczalne prawnie działania w celu zaproponowania PAP docelowej nieruchomości na której będzie mógł kontynuować swoją działalność po zakończeniu robót budowlanych. W tym zakresie rozważa się wykorzystanie w tym celu nieruchomości, która aktualnie stanowi część terenu budowy a docelowo znajdzie się w zasobie którym gospodaruje Inwestor. Będzie to możliwe po uzyskaniu wymaganych prawem zgód (w tym konserwatora zabytków) oraz doprowadzeniu tego terenu do stanu umożliwiającego prowadzenie dotychczasowej działalności gospodarczej. PAP zaakceptował powyższe rozwiązania co do sposobu rekompensaty oraz dodatkowych działań łagodzących, podpisał protokół wydania nieruchomości i udostępnił swoją posesję Inwestorowi celem wykonania prac budowlanych.

Szczegółowe informacje o rodzajach oddziaływań obrazuje poniższa tabela:

Numer Gospodarstwa/ Przedsiębiorstwa	Numer działki przed podział em	Numer działki po podziale	Powierzchnia całkowita działki/ ogólna powierzchnia posiadanych działek w ha	Powierzchnia wywłaszczona w ha	Rodzaj oddziaływania I – istotne/N- nieistotne
Gospodarstwo nr 1	52	52/1	0,0585	0,0157	I
Gospodarstwo nr 2	57/3	57/3	0,0056/0,0353	0,0056	N
Gospodarstwo nr 3	61/1	61/3	0,1494	0,0073	N
Gospodarstwo nr 4	212	212/2, 212/3	1,9252/9,0902	1,0102	I
Gospodarstwo nr 5	208	208/1	1,1869	0,1251	I
Gospodarstwo nr 6, 7,8 (kilku współwłaścicieli)	116/2	116/7	0,0657	0,014	I
Gospodarstwo nr 9	245/8	245/8	0,0237/0,1268	0,0237	N
Gospodarstwo nr 10,11 (kilku współwłaścicieli)	234	234/1	0,0209	0,0102	I
Gospodarstwo nr 12	268	268/1	0,1910	0,0073	N
Gospodarstwo nr 10,13	229	229/1	0,0805	0,0282	I
Gospodarstwo nr 14	293/4	293/9	0,4177	0,0495	N
Gospodarstwo nr 15, 16 (kilku współwłaścicieli)	235/2	235/5	0,0086	0,0086	I
Gospodarstwo nr 17	253	253/2	0,4724	0,0984	I
Gospodarstwo nr 18	489	489/1	0,9500	0,0317	N
Gospodarstwo nr 19	267	267/1	0,1746	0,0514	I
Gospodarstwo nr 20	490	490/1	Brak danych	0,0525	Brak danych
Gospodarstwo nr 21, 22 (kilku współwłaścicieli)	171	171/1	1,627	0,1301	N
Gospodarstwo nr 23	283	283/1	0,2755	0,1868	I
Gospodarstwo nr 24	290/1, 290/3	290/9, 290/11, 290/13	0,6216	0,0274	N
Przedsiębiorstwo nr 1	223	223/1	1,0793	0,0072	N
Przedsiębiorstwo nr 2	61/2	61/5	0,1792	0,0108	N
Przedsiębiorstwo nr 3	189/2	189/19	0,4620	0,0158	N

6.2 Działania minimalizujące negatywne oddziaływania

Minimalizowanie wpływu realizacji robót przedmiotowego Zadania na osoby objęte Projektem będzie następować poprzez informowanie na każdym etapie realizacji Kontraktu o ich uprawnieniach, uruchomieniu punktu informacyjnego, możliwości zgłaszania skarg i składania wniosków, spotkaniach itp. Szczegóły dotyczące tych działań opisano poniżej.

1. Wysokość odszkodowania za utracone nieruchomości zostanie określona w oparciu o operaty szacunkowe opracowane przez niezależnych biegłych. Wycena stanowiąca podstawę ustalenia wysokości odszkodowania będzie sporządzona przy uwzględnieniu zasady rzetelności, obiektywizmu i niezależności tak, aby dotychczasowy właściciel otrzymał cenę za nieruchomość odpowiadającą rzeczywistej stracie, a tym samym zminimalizowany został negatywny wpływ utraty własności nieruchomości na jego sytuację majątkową.
2. W ramach działań kompensacyjnych, po przeprowadzonych badaniach socjoekonomicznych, priorytet został zasadniczo przyznany kompensacji pieniężnej, bowiem w znacznej większości PAP wnioskowali o tę formę rekompensaty. Tylko trzy rodziny są zainteresowane rekompensatą w formie „ziemia za ziemię”. Jednak z uwagi to, iż upłynął dwumiesięczny termin przewidziany w specustawie powodziowej na ustalenie formy rekompensaty w drodze porozumienia pomiędzy Inwestorem a PAP odszkodowanie zostanie ustalone na mocy decyzji wojewody. W odniesieniu do osób, które wyraziły zainteresowanie rekompensatą w formie „ziemia za ziemię” udzielone zostanie wsparcie polegające na pomocy w odnalezieniu i nabyciu nieruchomości zamiennych w zamian za uzyskane odszkodowanie pieniężne.
3. Po rozpoczęciu prac budowlanych część mieszkańców ulicy Bohaterów Wojska Polskiego w Krośnie Odrzańskim zgłosiła zastrzeżenia do Projektu w zakresie możliwości uszkodzenia istniejących drenaży w czasie prowadzenia robót ziemnych. Podjęte zostały działania sprawdzające czy w gruncie uwidocznia się niezainwentaryzowane różnego typu drenaże i odpływy. W przypadku zlokalizowania ww. urządzeń zostaną podjęte działania mające na celu zmodyfikowanie systemu odwadniania terenu. Zmodernizowany zostanie także system odprowadzania wód deszczowych i przesiąkowych z chronionych wałami terenów miasta poprzez drenaże rurowe oraz drenaż francuski.
4. W przypadku wystąpienia szkód w budynkach mieszkalnych powstałych wskutek prowadzenia prac związanych z budową zabezpieczeń przeciwpowodziowych mieszkańcom przysługiwać będzie odszkodowanie na zasadach przewidzianych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.
5. Wszelkie koszty związane z prowadzeniem działań łagodzących zostaną wliczone w koszty Projektu. Na obecnym etapie zidentyfikowano jeden przypadek, gdzie jest konieczne zastosowanie dedykowanego pakietu kompensacyjnego. Dotyczy to wyżej wymienionej rodziny, która na skutek wywłaszczenia części nieruchomości utraciła częściowo możliwość wykonywania działalności gospodarczej.
6. Wydanie nieruchomości nastąpi po okresie zbiorów upraw w przypadku działek, na których prowadzona będzie działalność rolnicza. Jeżeli, ze względów technologicznych roboty będą musiały rozpocząć się wcześniej i uprawy nie zostaną zebrane, wówczas za straty wypłacony zostanie ekwiwalent pieniężny.

7. Każda wyłączonego osoba będzie uprawniona do nieodpłatnego użytkowania gruntu w dotychczasowy sposób do czasu wypłaty odszkodowania.
8. PAP zostaną powiadomieni o fizycznym rozpoczęciu robót z takim wyprzedzeniem, które pozwoli na zakończenie gospodarowania na nieruchomości, lecz nie krótszym niż 30 dni.
9. W czasie wykonywania robót budowlanych zostaną zachowane wymagane odległości od przewodów linii napowietrznych. Zapewnia to minimalizację oddziaływań społecznych wynikających z wpływu inwestycji na infrastrukturę energetyczną (przerwy w dostawie prądu).
10. W rejonie istniejącego uzbrojenia podziemnego wszystkie roboty będą wykonywane ręcznie, żeby zapobiec jego uszkodzeniu. Zapewni to minimalizację oddziaływań społecznych wynikających z uszkodzenia uzbrojenia podziemnego.
11. Na czas prowadzenia robót zapewniony zostanie nadzór właścicieli sieci infrastruktury. Właściciele tych sieci zostaną wyprzedzająco powiadomieni o terminie rozpoczęcia prac.
12. Przed rozpoczęciem robót Konsultant w imieniu Inwestora przeprowadzi akcję informacyjną o planowanej realizacji Kontraktu oraz uruchomieniu punktu informacyjnego dla osób objętych oddziaływaniem Zadania, gdzie będą mogły wносить swoje wnioski i uwagi do prowadzonych robót budowlanych i planowanych zajęć. Przygotowana zostanie i rozesłana do wszystkich osób objętych oddziaływaniem Zadania broszura informacyjna z informacją o możliwości zgłaszania skarg (zgodnie z zapisami PPNiP) wraz z podaniem danych do kontaktu.
13. W ramach akcji informacyjnej PAP zostaną poinformowani również o możliwości wystąpienia z wnioskiem o wykup pozostałej części nieruchomości czyli tzw. resztówki, jeżeli po podziale nieruchomości i zajęciu jej części pod realizację Zadania pozostała część nie będzie się nadawała do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele (zgodnie z art. 23. ust. 2 specustawy przeciwpowodziowej). Wstępnie w ramach prowadzonych badań społecznych wolę wykupu zadeklarowały dwie rodziny.
14. Dodatkowo wśród informacji przedstawionych w broszurze informacyjnej Konsultant opíše zasady, na jakich PAP pobierający dopłaty unijne będą zobowiązane do zgłoszenia w ARiMR faktu zmniejszenia areálu na jakim gospodarują.
15. Broszurze informacyjnej będzie towarzyszył wzór oświadczenia, przy pomocy którego PAP będą mogli wydać nieruchomość Inwestorowi.
16. Wykonawca własnym staraniem uzyska teren pod zajęcie czasowe nieobjęte PNRI, a negocjując warunki zajęcia czasowego nieruchomości będzie się kierował zasadami określonymi w niniejszym PPNiP. Negocjacje i umowy między Wykonawcą a właścicielem nieruchomości w sprawie zajęć czasowych, będą nadzorowane przez Konsultanta w celu zapewnienia uczciwości porozumienia i korzystnego charakteru dla właściciela gruntu.
17. Po zakończeniu robót nieruchomości zajmowane czasowo zostaną poddane rekultywacji i zwrócone w dobrym stanie.
18. Przedstawiciele Inwestora, Konsultanta i Wykonawcy zajmujący się odpowiednio nadzorowaniem lub wykonawstwem prac budowlanych będą odpowiedzialni za zapewnienie bezpieczeństwa sąsiednich społeczności oraz osób przechodzących w pobliżu terenu robót budowlanych.

6.3 Uprawnienia PAP wynikające ze specustawy

Stronie odwołującej się od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania, wypłaca się, na jej wniosek, kwotę określoną w tej decyzji. Wpłata tej kwoty nie ma wpływu na prowadzone postępowanie odwoławcze – zgodnie z art. 21 ust. 11 specustawy.

Pozostałe uprawnienie jak: możliwość powiększenia odszkodowania o 5% wyceny w razie niezwłocznego wydania nieruchomości oraz możliwość wykupu nieruchomości, na których zostaną ustanowione trwałe ograniczenia nie znajdują zastosowania w Kontrakcie, z uwagi na upływ terminów.

6.4 Uprawnienia do wykupu „resztówek”

Osoby dotknięte skutkami realizacji Projektu (PAP) zostaną poinformowane również o możliwości wystąpienia z wnioskiem o wykup pozostałej części nieruchomości (czyli tzw. „resztówki”), jeżeli po podziale nieruchomości i zajęciu jej części pod inwestycję pozostała część nie będzie się nadawała do dalszego wykorzystania na dotychczasowe cele (zgodnie z art. 23, ust. 2 specustawy przeciwpowodziowej). Jeżeli spełniona zostanie przesłanka art. 23 ust. 2 specustawy przeciwpowodziowej nieruchomość ta zostanie nabyta na rzecz Skarbu Państwa. Zgodnie z polityką Banku OP 4.12, jeżeli użytkowanie pozostałej części nieruchomości, która była wykorzystywana na cele mieszkaniowe lub gospodarczo, nie jest opłacalne, powinno zostać skompensowane przez Projekt.

6.5 Działania mające na celu uniknięcie zwrotu dopłat unijnych

W trakcie wykonywania badań społecznych zidentyfikowano dwie rodziny, które otrzymywały na wyłączone nieruchomości dopłaty bezpośrednie bądź też uzyskują dopłaty poprzez uczestnictwo w różnych działaniach objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 20142020). Wyłączenie nieruchomości objętych dopłatami oznacza brak możliwości wywiązania się z zobowiązań w ramach poszczególnych programów. To z kolei może wiązać się z określonymi konsekwencjami, w tym z koniecznością zwrotu pobranych płatności, a także karami administracyjnymi. W związku z tym zostanie przygotowana i rozesłana do PAP broszura, w której przedstawione będą informacje o działaniach jakie należy podjąć, aby powiadomić odpowiedni organ. Zostaną podjęte dalsze działania, które zapewnią, że PAP będą w stanie to zrobić i wykonać niezbędne kroki.

Badanie socjoekonomiczne

7.1 Źródła i metodyka

Zgodnie z wymaganiami POM przeprowadzono badanie socjoekonomiczne, które zostało podzielone na dwie części. W pierwszej części przeprowadzono bezpośrednio wywiady z PAP w ich miejscu zamieszkania, w niektórych przypadkach dwukrotnie. Uzyskane informacje na temat ich sytuacji społecznej i ekonomicznej zostały spisane w Kwestionariuszach. Przy okazji przeprowadzania wywiadów udzielono PAP informacji na temat wysokości dokonanej wyceny nieruchomości, a także informacji o Kontrakcie i przysługujących im uprawnieniach. Osoby dotknięte skutkami realizacji

Projektowi miały również możliwość przekazania swoich uwag i zastrzeżeń do planowanej inwestycji. We wszystkich przypadkach osoba przeprowadzająca ankietę była przyjmowana przyjaźnie i w zdecydowanej większości z aprobatą przyjmowano planowaną inwestycję. Jedynie jedna osoba wyraziła swoją wyraźną dezaprobatę dla Kontraktu, ponieważ wywłaszczono tej osobie istotny fragment podwórka, na którym zwłaszcza w sezonie letnim spędzała większość wolnego czasu. Wobec tej osoby zostaną podjęte dodatkowe działania łagodzące, jak: pomoc w zagospodarowaniu pozostałej części działki oraz pomoc w odnalezieniu i nabyciu działki rekreacyjnej w najbliższej okolicy.

Pomimo poczynionych starań nie udało się dotrzeć do spółek prawa handlowego, które objęto wywłaszczenie. W jednym przypadku przedstawiciele spółki nie byli obecni w siedzibie, natomiast w pozostałych zlokalizowanie siedzib spółek w terenie nie było możliwe. Wobec tego wysłano do spółek listem poleconym Kwestionariusz wraz z informacją o Kontrakcie, z prośbą o odesłanie na adres Konsultanta. Na dzień sporządzania PPNiP wpłynęły dwie odpowiedzi.

Nie udało się dotrzeć ponadto do ośmiu PAP będących osobami fizycznymi. W pięciu przypadkach po przybyciu ankietera na miejsce zamieszkania, wynikające z posiadanej dokumentacji, okazało się, że osoby te zmarły lub nie mieszkają pod danym adresem. Konsultant będzie podejmował dalsze działania zmierzające do ustalenia spadkobierców lub adresu zamieszkania pozostałych osób. Do trzech osób, w tym do osób fizycznych będących obcokrajowcami mieszkającymi za granicą, wysłano pocztą Kwestionariusze z prośbą o ich odesłanie. Nie otrzymano jednak odpowiedzi.

W kilkunastu sytuacjach, pomimo dotarcia do PAP odmawiano udzielenia odpowiedzi na pytania zawarte w Kwestionariuszu, zarówno w całości jak i tylko na niektóre pytania. Jako przyczynę wskazywano na zbytnią ingerencję w ich prywatność, spowodowaną treścią pytań. Jedna z osób, która odmówiła zupełnie udziału w badaniu kwestionowała swój tytuł prawny do wywłaszczonej nieruchomości. Osoba ta odziedziczyła nieruchomość objętą kontaktem po swojej mamie. Wyraziła obawę, że wzięcie udziału w ankiecie będzie równoznaczne z przyznaniem się do prawa własności nieruchomości i koniecznością zapłaty za zaległy podatek od nieruchomości za ostatnie dwadzieścia lat.

W ramach badania ogólnego wysłano do losowo wybranych reprezentatywnych gospodarstw domowych na terenie Krosna Odrzańskiego część I i III Kwestionariusza. Otrzymano jednak zwrótnie tylko dwa Kwestionariusze, w związku z tym badanie ogólne zostało wykonane przy posiłkowaniu się oficjalnymi danymi społeczno-ekonomicznymi publikowanymi przez Miasto Krosno Odrzańskie oraz Główny Urząd Statystyczny. Ponadto źródłem danych były także ogólnodostępne rejestry gospodarcze jak: ewidencja działalności gospodarczej, Krajowy Rejestr Sądowy, elektroniczny system Ksiąg Wieczystych. Badanie socjoekonomiczne zostało przeprowadzone przez zespół ds. prawnych i społecznych, umiejscowiony w strukturze Konsultanta odpowiedzialnego za sporządzenie niniejszego PPNiP.

W wyniku przeprowadzonego badania szczegółowego można zakwalifikować PAP do następujących kategorii:

- gospodarstwa korzystające z działek objętych procedurą wywłaszczenia do celów rolniczych,
- gospodarstwa/przedsiębiorstwa korzystające z działek objętych procedurą wywłaszczenia do celów innych niż rolnicze,

- gospodarstwa niekorzystające z działek objętych procedurą wywłaszczenia,
- dzierżawcy,
- gospodarstwa/przedsiębiorstwa niesklasyfikowane ze względu na śmierć PAP odmowę ankiety lub brak możliwości dotarcia do respondenta.

Należy stwierdzić, że realizacja inwestycji nie spowoduje znaczących negatywnych skutków dla PAP. Większość z PAP ze zrozumieniem lub entuzjazmem przyjęła fakt realizacji Kontaktu. Również dla większości z nich wywłaszczenie nic nie zmieniło w ich życiu. Tylko w trzech przypadkach działki były wykorzystywane rolnie. Dwóch rolników, prowadzących swoją działalność na terenach objętych wywłaszczeniem pobiera dotacje z ARiMR. Większość gruntów, wykorzystywanych w celach rolniczych jest mało specyficzna i łatwa do zastąpienia innymi gruntami, choć w przypadku części ich właścicieli odszkodowanie finansowe będzie wystarczającą rekompensatą za utratę fragmentu ziemi. Dla PAP, którzy wykorzystywali działki dla celów rolniczych, dochody korzyści z tej działalności miały tylko charakter dodatkowy, ponieważ głównie utrzymują się oni ze świadczeń emerytalno-rentowych. Podobnie jest w przypadku dzierżawców.

Wśród PAP można wyróżnić osoby starsze, w tym zajmujące się rolnictwem, osoby w średnim wieku jak i osoby młode. Każda z tych osób uzyskuje stałe dochody: z działalności gospodarczej, z umowy o pracę lub ze świadczeń emerytalno-rentowych, które nie są związane z posiadaną ziemią. Dwa gospodarstwa domowe, oprócz dochodu głównego pobierają dodatkowe świadczenia (oba z tytułu emerytury) związane z posiadanymi przez nie gruntami. Wywłaszczenie nie będzie miało wpływu na prawo do tych emerytur ani na ich wysokość. Nie stwierdzono przypadków ubóstwa jak również i żadnej osoby, dla której wywłaszczenie spowodowałoby istotne konsekwencje ekonomiczne. Aż 8 gospodarstw w ogóle nie korzystało z nieruchomości. Jedna działka była wykorzystywana w celu prowadzenia działalności gospodarczej. W pozostałych przypadkach działki niewykorzystywane dla celów rolniczych miały przeznaczenie rekreacyjne, jako parking dla samochodów lub teren dojazdowy, jako ogródki warzywne. W kilku przypadkach nieruchomości objęte wywłaszczeniem znajdowały się tuż przy posesjach PAP. W dwóch przypadkach były one okresowo zalewane wodą, stąd tutaj realizowana inwestycja będzie miała szczególnie pozytywne skutki. Najczęściej pojawiającym się pytaniem w trakcie badań terenowych było pytanie o termin realizacji inwestycji oraz o termin wypłaty odszkodowania. Należy podkreślić, że inwestycja będzie realizowana przede wszystkim na nieruchomościach należących do Miasta Krosno Odrzańskie. Z kolei liczba gospodarstw i przedsiębiorstw, których dotyczą zajęcia trwałe, trwałe ograniczenia i zajęcia czasowe jest niewielka i wynosi 33 gospodarstw. W większości przypadków wywłaszczony obszar wynosi poniżej 1 ha, tylko w jednym przypadku wywłaszczenie przekracza tę wartość. Należy więc stwierdzić, że stopień i zakres oddziaływania społecznego i ekonomicznego dla PAP jest bardzo niewielki.

7.2 Ogólne informacje społeczno-ekonomiczne na temat Krosna Odrzańskiego

Gmina Krosno Odrzańskie o charakterze miejsko-wiejskim jest blisko 18-tysięczną społecznością lokalną zamieszkującą ponad 21 tys. ha skoncentrowaną wokół ponad tysiącletniego Krosna Odrzańskiego. Miasto jest jednocześnie siedzibą powiatu, a z uwagi na fakt ulokowania tu zarówno szeregu instytucji państwowych i samorządowych, jak również tych związanych z jego wojskowym charakterem (garnizon Krosno Odrzańskie - siedziba 5. Kresowego batalionu saperów, 44. Wojskowego

Oddziału Gospodarczego, remontowych warsztatów technicznych, czy największego w Polsce Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej obsługującego 3 województwa: lubuskie, dolnośląskie, wielkopolskie) stanowi centrum administracyjne dla ponad 55-tysięcznej społeczności.

Miasto z uwagi na swoje położenie nad Odrą można podzielić na dwie części. Pierwsza obejmująca dolne miasto charakteryzuje się w większości starym budownictwem mieszkaniowym, w głównej mierze zabytkowym, posiadającym maksymalnie 3 kondygnacje. Druga obejmująca tzw. „górne miasto” charakteryzuje wybudowana po II wojnie światowej zabudowa mieszkaniowa o max. 5 kondygnacjach. W tej części też znajduje się Park Tysiąclecia stanowiący teren rekreacyjny dla mieszkańców. Na wylocie z miasta przy drodze powiatowej prowadzącej do Gubina, przy ul Edisona, Pocztowej i Wąskiej znajdują się tereny przemysłowe. Na terenie Gminy Krosno Odrzańskie aktualnie występują następujące udokumentowane złoża kopalin): 1.Kruszywa naturalnego -„Stary Raduszec”, - „Raduszec Stary – E”,-„Czarnowo”, 2.Torfu „Czarnowo”, 3.Ropy naftowej „Retno”, 4.Gazu ziemnego „Czeklin”.

Na terenie miasta i gminy Krosno Odrzańskie znajdują się: odwierty zlikwidowane (20 odwiertów) –Sarbia (3), Brzózka (2), Czeklin (1), Czarnowo(1), Wężyska (3), Osiecznica (3), Czetowice (1), Krosno Odrzańskie (3), Chyże (2), Radnica(1),odwiert ropny eksploatacyjny –Retno, odwiert zastawiony – Brzózka, planowany odwiert poszukiwawczy –Wężyska. PGNiG SA w Warszawie Oddział w Zielonej Górze planuje wykonanie dokumentacji zasobów złoża gazu ziemnego Brzózka, dla którego zostanie utworzony obszar i teren górniczy. Po 2014 roku planowane jest wykonanie otworu poszukiwawczego „Wężyska-4”, którego celem będzie potwierdzenie nasycenia węglowodorami struktury Wężyska.

Struktura wieku i płci mieszkańców miasta przedstawia się następująco:

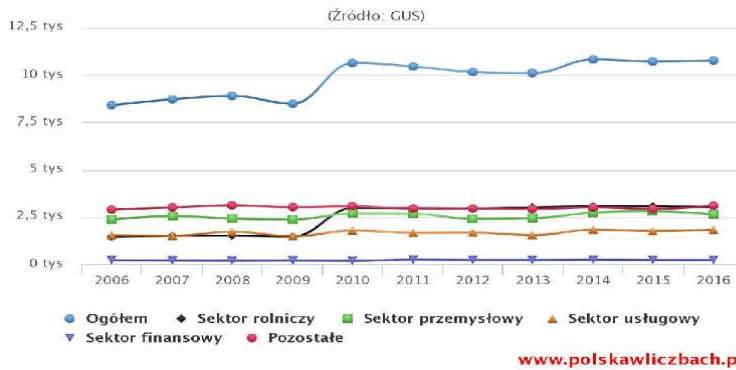
Pobyty stały				Pobyty czasowy			
Mężczyźni		Kobiety		Mężczyźni		Kobiety	
Wiek	Liczba	Wiek	Liczba	Wiek	Liczba	Wiek	Liczba
0-2	103	0-2	86	0-2	4	0-2	5
3	52	3	37	3	3	3	2
4-5	112	4-5	96	4-5	2	4-5	5
6	53	6	45	6	4	6	1
7	48	7	53	7	4	7	9
8-12	310	8-12	271	8-12	19	8-12	17
13-15	146	13-15	144	13-15	9	13-15	9
16-17	80	16-17	88	16-17	4	16-17	4
18	37	18	42	18	0	18	4
19-20	107	19-20	79	19-65	114	19-65	130
21-40	1520	21-40	1399	>65	8	>65	11
41-60	1330	41-60	1422				

61-64	384	61-64	502				
65-70	384	65-70	527				
71-81	404	71-81	527				
>81	104	>81	280				
SUMA	5174	SUMA	5598	SUMA	171	SUMA	197
RAZEM	107772			RAZEM	368		

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego poziom bezrobocia w województwie lubuskim na koniec stycznia 2020 r. wynosił 5,3% (20200 osób), natomiast w Powiecie Krosno Odrzańskie 8,3% (1500 osób). W porównaniu do stycznia 2019 r. nastąpił spadek poziomu bezrobocia, które w tym okresie wynosiło w województwie lubuskim 6,2% (23700 osób), w powiecie Krosno Odrzańskie 9,6% (1700 osób).

Poniższe schematy obrazują strukturę zatrudnienia oraz kształtowanie się wysokości wynagrodzeń:

Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Krosno Odrzańskie w latach 2006 – 2016

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Krosno Odrzańskie w latach 2002 – 2017

Władze Krosna Odrzańskiego realizują „Strategię rozwiązywania problemów społecznych w gminie Krosno Odrzańskie na lata 2013 – 2020”, która została opracowana w celu integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka poprzez tworzenie warunków do wykorzystania zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych oraz pobudzania aktywności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja Strategii skutkuje zmniejszeniem liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. W roku 2018 ogółem skorzystało z pomocy społecznej 498 rodzin. Główne powody udzielania pomocy to: ubóstwo - 306, długotrwała lub ciężka choroba - 251 rodzin, niepełnosprawność - 224 rodziny, bezrobocie - 157 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa - 73 rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - 70 rodzin, alkoholizm - 67 rodzin. W trakcie tworzenia Strategii priorytetem było przeciwdziałanie bezrobociu. Z analizy danych wynika, że ono maleje. Zauważalny jest spadek osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia. W celu aktywizacji zawodowej, osoby bezrobotne są motywowane do podjęcia zatrudnienia poprzez rozmowy z pracownikami socjalnymi oraz kontrakty socjalne. W ramach pracy socjalnej pracownicy informują również o wolnych miejscach pracy. Z danych sprawozdawczych OPS wynika, że ubóstwo rodzin maleje.

7.3 Wnioski z części szczegółowej badań socjoekonomicznych

Przeprowadzone bezpośrednie badania z PAP wykazały, że tylko dwie rodziny wykorzystywały wyłączone części nieruchomości na działalność rolniczą, która polegała na koszeniu łąk w celu wykarmienia inwentarza. Dodatkowo jedna rodzina wykorzystywała wyłączoną działkę dla celów działalności gospodarczej. W pozostałych przypadkach nieruchomości nie były w żaden sposób wykorzystywane, stanowiły część przydomowego podwórka – w niektórych przypadkach zabudowane budynkami gospodarczymi lub na nieruchomościach była prowadzona działalność gospodarcza, jednak wyłączenie według oświadczeń PAP nie wywarło na nią żadnego wpływu. Status ekonomiczny PAP był przeciętny i w kilku przypadkach ponadprzeciętny. Nie odnotowano przypadków ubóstwa, grup szczególnie wrażliwych, mniejszości narodowych. W żadnym przypadku wyłączenie nie spowodowało utraty dochodów lub obniżenia standardy życia. Nie wystąpią przesiedlenia fizyczne. Szczegółowe badanie socjoekonomiczne znajduje się w załączniku nr 18.5, który nie podlega publikacji, z uwagi na ochronę danych osobowych.

7.4 Potrzeba badań socjoekonomicznych

Z uwagi na trwały charakter danych takich jak rodzaj, sposób wykorzystywania gruntu czy występowanie na nim zabudowań, można przypuszczać, że zebrane w badaniu terenowym dane przez długi czas zachowają aktualność.

8. Obowiązujące przepisy prawa i metodyki wyceny

Sporządzenie niniejszego PPNiP nastąpiło na podstawie Polityki Operacyjnej Banku Światowego OP 4.12 Przymusowe przesiedlenia oraz na podstawie przepisów prawa polskiego, w szczególności na specustawie powodziowej i ustawie o gospodarce nieruchomościami. Tam, gdzie istnieją różnice między przepisami polskimi a zapisami OP 4.12 stosowane będą postanowienia korzystniejsze dla osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu. Należy podkreślić, że przestrzeganie zapisów i procedur

zawartych w Podręczniku Operacyjnym Projektu jest niezbędne. Odstępstwa mogą być bowiem uznane przez Bank Światowy, jako naruszenie warunków umowy pożyczki.

8.1 Obowiązki wynikające z polityki OP 4.12

OP 4.12 znajduje zastosowanie, jeżeli realizacja Projektu wymaga:

- 1) przymusowego zajęcia nieruchomości skutkującego:
 - a) zmianą miejsca zamieszkania lub utratą miejsca zamieszkania,
 - b) utratą dóbr albo dostępu do dóbr,
 - c) utratą źródeł dochodu albo obniżeniem standardu jakości życia
- 2) przymusowego ograniczenia dostępu do parków i terenów chronionych, skutkującego niekorzystnym wpływem na jakość życia osób dotkniętych skutkami realizacji Projektu.

Z OP 4.12 wynikają następujące obowiązki:

- Wszystkie wykonalne alternatywne projekty powinny być tak realizowane, aby uniknąć lub zminimalizować konieczność przeprowadzania wysiedleń, a w przypadku, kiedy nie można ich uniknąć, należy podjąć takie działania, aby zminimalizować ich skalę i wpływ;
- Proces przeprowadzania przesiedleń powinien zostać zaplanowany i przeprowadzony jako działania rozwojowe, dostarczając odpowiednie środki i zasoby, które pozwolą osobom dotkniętym przesiedleniami partycypować w korzyściach wynikających z realizowanego Projektu. Pomoc powinna zostać skierowana do grup społecznych dotkniętych procesem przesiedleń w celu poprawy ich stanu gospodarki, dochodów i standardu życia, lub powinna przynajmniej przywrócić stan sprzed realizacji Projektu;
- Osoby przesiedlane powinny uzyskać przed przesiedleniem pełną rekompensatę w wysokości równej kosztom odtworzeniowym, pomoc w przeprowadzce oraz pomoc i wsparcie w okresie przejściowym;
- Brak tytułu prawnego do gruntu nie powinien być przeszkodą do otrzymania odszkodowania;
- Szczególną uwagę należy poświęcić osobom i grupom szczególnie wrażliwym (np. samotne matki, niepełnosprawni, ubodzy);
- Wspólnoty powinny uzyskać możliwość udziału w planowaniu, realizacji oraz monitorowaniu procesu ich przesiedlenia;
- Przesiedlonym należy pomóc w integracji z przyjmującą ich społecznością;
- Proces przeprowadzania przesiedleń powinien być ściśle powiązany z harmonogramem realizacji Zadania tak, aby osoby przesiedlane uzyskały rekompensatę przed rozpoczęciem budowy lub przed rozpoczęciem innych działań Projektu;
- Powinien być przeprowadzany monitoring przesiedleń i ich ewaluacja;
- Na obszarach wiejskich lub rolniczych, gospodarstwa, które całkowicie utraciły swoje środki trwałe i stały się całkowicie nierentowne, powinny otrzymać rekompensatę równą wartości całego gospodarstwa;
- Dla strat, których wycena lub przeprowadzenie rekompensaty pieniężnej jest skomplikowane, na przykład: dostęp do usług publicznych, dostęp do klientów lub dostawców, obszarów rybołówstwa, dostęp do pastwisk i obszarów leśnych, należy podjąć starania zmierzające do zapewnienia dostępu do równoważnych i kulturowo odpowiednich zasobów i możliwości uzyskiwania dochodów.

8.2 Obowiązujące regulacje w polskim systemie prawnym

W polskim prawodawstwie podstawowym aktami prawnymi regulującymi kwestie pozyskania nieruchomości na cele inwestycji przeciwpowodziowych są: ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 933 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 65 z późn. zm.).

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 30 grudnia 2013 r., II OSK 2797/13: „Wąski zakres stosowania przepisów specustawy określa już jej tytuł – o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych - i znajduje potwierdzenie w art. 1, zgodnie z którym ustawa określa szczególne zasady i warunki przygotowania realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych. Cel specustawy nie budzi wątpliwości. Chodzi o sprawne i efektywne przygotowanie realizacji inwestycji przeciwpowodziowych z pominięciem czasochłonnych procedur związanych z procesem inwestycyjnym toczącym się na ogólnych warunkach. Uproszczenie to dotyczy między innymi wywłaszczenia nieruchomości niezbędnych do realizacji inwestycji. Wywłaszczeniem jest bowiem w istocie przejście na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego własności nieruchomości, o którym mowa w art. 9 pkt 5 lit. a oraz art. 19 ust. 4 specustawy. Wywłaszczenie to odbywa się na podstawie przepisów specustawy, a tylko w zakresie nieuregulowanym konieczne jest stosowanie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 30 specustawy).

Decyzję PNRI wydaje wojewoda właściwy miejscowo dla obszaru, na którym jest realizowana inwestycja. W przypadku inwestycji realizowanej na obszarze dwóch lub więcej województw, decyzję o pozwoleniu na realizację inwestycji wydaje wojewoda, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część nieruchomości przeznaczonych na realizację inwestycji. Decyzję PNRI wydaje się na wniosek inwestora, którym może być:

- a) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- b) urząd morski,
- c) województwo,
- d) powiat,
- e) gmina,
- f) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy,
- g) partner prywatny w rozumieniu ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1834 oraz z 2018 r. poz. 1693).

W zakresie dotyczącym nieruchomości decyzja PNRI zawiera:

- a) wymagania dotyczące ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich (ustanowienie służebności);
- b) zatwierdzenie podziału nieruchomości;
- c) oznaczenie według katastru nieruchomości:

- i. nieruchomości lub ich części, będących częścią inwestycji, niezbędnych do jej realizacji, które stają się własnością Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego albo nieruchomości objęte prawem własności albo prawem użytkowania wieczystego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego - jeżeli inwestorem jest Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy,
 - ii. nieruchomości lub ich części, będących częścią inwestycji, niezbędnych do jej funkcjonowania, które nie stają się własnością Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego albo nieobjętych prawem własności albo prawem użytkowania wieczystego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego, ale wobec których trwale ogranicza się sposób korzystania,
- d) nieruchomości przeznaczone na potrzeby ochrony przed powodzią,
 - e) w razie potrzeby ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości, z uwzględnieniem obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią oraz obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią, lub szczególnego zagrożenia powodzią, o ile zostały wyznaczone.

Decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji stanowi podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej oraz w katastrze nieruchomości, co będzie należało do Inwestora. Nieruchomości stają się własnością **Skarbu Państwa** z dniem, w którym decyzja PNRI stała się ostateczna.

Do postępowania w sprawach o wydanie decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem przepisów specustawy powodziowej.

Każdy z PAP otrzymuje od wojewody zawiadomienie o wydaniu decyzji PNRI, które zawiera informację o terminie i miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z treścią decyzji, a także informację o trybie zaskarżenia decyzji.

Z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego własności nieruchomości właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu przysługuje odszkodowanie, w wysokości uzgodnionej między inwestorem, a dotychczasowym właścicielem, użytkownikiem wieczystym lub osobą, której przysługuje ograniczone prawo rzeczowe do nieruchomości, od odpowiednio Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego. Uzgodnienia dokonuje się w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji stała się ostateczna, nie dojdzie do uzgodnienia, o którym mowa powyżej, wysokość odszkodowania ustala wojewoda w drodze decyzji, w terminie 30 dni od dnia, w którym upłynął termin od ustatecznienia się decyzji. Należy podkreślić, że w przypadku przedmiotowego Kontraktu termin na zawarcie porozumień upłynął, w związku z czym wszystkie odszkodowania zostaną ustalone w drodze decyzji administracyjnej. Natomiast negocjacje prowadzone będą co do formy odszkodowania i warunków przejęcia nieruchomości.

Wysokość odszkodowania ustala się według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji przez organ I instancji oraz według wartości tej nieruchomości z dnia, w którym następuje ustalenie wysokości odszkodowania.

Nieruchomości wyłączone (zajęcia trwałe) mogą być użytkowane nieodpłatnie przez dotychczasowych właścicieli albo użytkowników wieczystych do upływu terminu określonego w decyzji PNRI na wydanie nieruchomości. W przypadku przedmiotowego Kontraktu decyzja PNRI określała termin wydania nieruchomości 90 dni od dnia ostateczności decyzji, co nastąpiło 13 lipca 2019 r., zatem możliwość nieodpłatnego użytkowania nieruchomości skończyła się z dniem 12 października 2019 r. Inwestor nie wszedł jednak jeszcze w fizyczne posiadane nieruchomości, ponieważ nie zostały wypłacone odszkodowania na rzecz PAP. Wejście w posiadanie nastąpi po wypłacie odszkodowania, tj. po wydaniu decyzji przez wojewodę.

Jeżeli przejęta z mocy prawa na własność Skarbu Państwa jest część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, inwestor jest obowiązany do nabycia, na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, tej pozostałej części nieruchomości.

Od wydanej przez wojewodę decyzji ustalającej odszkodowanie stronie (PAP) przysługuje odwołanie do organu wyższego stopnia, tj. do ministra właściwego do spraw budownictwa planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa. Następnie po wydaniu decyzji strona (PAP) ma możliwość wniesienia skargi do WSA, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji i dalej kasacji do NSA, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wyroku.

W przypadku wniesienia przez osobę wyłączonej odwołania od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania może ona złożyć wniosek o wypłatę odszkodowania określonego w zaskarżonej decyzji. W takim przypadku odszkodowanie jest wypłacane w kwocie określonej w decyzji.

W przypadku nieruchomości lub ich części wobec których trwale ogranicza się sposób korzystania właścicielowi albo wieczystemu użytkownikowi tych nieruchomości przysługiwać będzie między innymi odszkodowanie, zgodnie z art. 30 specustawy w związku z art. 124 ust. 4 i art. 128 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez wojewodę.

Decyzja o pozwoleniu na realizację inwestycji przeciwpowodziowej, w zakresie w jakim trwale ogranicza sposób korzystania, ma analogiczny charakter jak decyzja ograniczająca sposób korzystania z nieruchomości wydawana przez starostę na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Ograniczenie korzystania z nieruchomości jest jedną z form wyłączenia nieruchomości zdefiniowaną w art. 112 ust. 2 ustawie o gospodarce nieruchomościami. Stanowi ingerencję w konstytucyjnie chronione prawo własności.

Na podstawie art. 22 ust. 2 specustawy powodziowej właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości, na której zostały ustanowione trwałe ograniczenia w korzystaniu może domagać się wykupu przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego albo Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, składając wniosek w terminie 90 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1. W ramach przedmiotowego Kontraktu żaden taki wniosek nie wpłynął do Inwestora.

Ponadto Specustawa przeciwpowodziowa przewiduje, że jeśli dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej PNRI wyda nieruchomość w określonym w ustawie terminie, wysokość przysługującego mu odszkodowania powiększa się o kwotę 5 % wartości nieruchomości.

Na podstawie art. 133 ustawy o gospodarce nieruchomościami kwotę odszkodowania składa się do depozytu sądowego, zgodnie z decyzją wojewody zobowiązującą Inwestora do wpłaty odszkodowania do depozytu, co zgodnie z prawem cywilnym jest równoznaczne ze spełnieniem świadczenia. Ma to miejsce wyłącznie w dwóch przypadkach: gdy osoba uprawniona odmawia przyjęcia odszkodowania albo jego wypłata natrafia na trudne do przewyciężenia przeszkody oraz gdy odszkodowanie za wyłączenie dotyczy nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym. Odszkodowanie składa się na okres 10 lat.

W przypadku nieruchomości, co do których ustanowiono ograniczenia w sposobie ich korzystania w oparciu o art. 9 pkt 8 lit. f specustawy powodziowej, właścicielowi albo wieczystemu użytkownikowi tych nieruchomości będzie przysługiwała możliwość przyznania odszkodowania, zgodnie z art. 30 specustawy w związku z art. 124 ust. 4 i art. 128 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, na drodze administracyjnoprawnej, w przypadku wykazania przez PAP istotnej szkody związanej z ustanowionym ograniczeniem.

8.3 Analiza niezgodności i działania korygujące

W LARPF zidentyfikowano szereg niespójności pomiędzy OP 4.12 a prawem polskim: OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Brak tytułu prawnego do gruntu nie powinien być przeszkodą do kompensacji/wypłaty odszkodowania. Osoby nie posiadające tytułu prawnego otrzymują kompensację.	Polski system prawny nie uznaje prawa do odszkodowania właścicieli/użytkowników gruntu nie posiadających do niego tytułu prawnego (wyjątek stanowią osoby, których tytuł prawny do nieruchomości zaginął, albo które nabyły prawo do nieruchomości w drodze zasiedzenia, tj. metody nabycia własności poprzez nieprzerwane posiadanie nieruchomości przez okres wskazany w ustawie)	W przypadku osób nie posiadających tytułu prawnego do nieruchomości dotkniętej skutkami realizacji Zadania każdy taki przypadek powinien być jednak rozpatrywany indywidualnie, pod kątem możliwości zastosowania ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego dla osiągnięcia celów OP 4.12. Wg OP 4.12 osoby dotknięte skutkami realizacji inwestycji nie posiadające tytułu prawnego do nieruchomości nie są uprawnione do uzyskania kompensaty pieniężnej za nieruchomość. Są jednak uprawnione do otrzymania kompensaty za wszelkie obiekty, nasadzenia i ulepszenia nieruchomości dokonane przed data końcową i do odpowiednich rozwiązań przypadkach, w których będą musiały zostać fizycznie lub ekonomicznie przemieszczone. W tych przypadkach zostaną zastosowane również odpowiednie środki łagodzące.

W LARPF zidentyfikowano szereg niespójności pomiędzy OP 4.12 a prawem polskim: OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Polityka BŚ wymaga kompensacji za utratę dochodów (np. z działalności gospodarczej, rolnej itp.) w związku z zajęciami nieruchomości na potrzeby realizacji planowanego Zadania	Przepisy prawa polskiego nie przewidują kompensacji z tytułu utraty dochodów na skutek realizacji Zadania.	Osoby, które utraciły dochody lub zatrudnienie otrzymają wsparcie (ubezpieczenie zdrowotne, szkolenia zawodowe itp.) od Urzędów Pracy. W przypadku przedsiębiorców możliwe jest zastosowanie ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego (pokrycie doznanej szkody i utraconego zysku).
Szczególną uwagę należy zwracać na potrzeby szczególnie wrażliwych grup społecznych, zwłaszcza osób ubogich, starszych, samotnych matek, dzieci, mniejszości etnicznych.	Polskie prawo nie wymaga zaplanowania szczególnych środków w celu dodatkowego wsparcia szczególnie wrażliwych grup społecznych (osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich i innych, które mogą mieć specjalne potrzeby).	Osobom wyłączanym zostanie udzielona wszelka pomoc w uzyskaniu wsparcia udzielanego przez urzędy i instytucje obywatelom. Zostaną też podjęte dodatkowe działania w celu zapewnienia, że osiągnięto cele określone w OP 4.12.
Polityka BŚ wymaga dodatkowej kompensacji wydatków poniesionych przez PAP w związku z fizyczną przeprowadzką (np. transport materiałów) i udzielenia pomocy w związku z realizacją przesiedlenia.	Nie przewiduje się pomocy dla pokrycia kosztów przeprowadzki i innych podobnych kosztów wynikających z konieczności przeniesienia się na nowe miejsce przez obywateli i przedsiębiorstwa.	W celu pokrycia kosztów przeprowadzki i innych podobnych kosztów możliwe jest zastosowanie ogólnych mechanizmów z Kodeksu Cywilnego dla osiągnięcia celów określonych w OP 4.12.

W LARPF zidentyfikowano szereg niespójności pomiędzy OP 4.12 a prawem polskim: OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Wypłata odszkodowania powinna nastąpić przed fizycznym zajęciem terenu na potrzeby realizacji Zadania	Specustawa powodziowa pozwala na zajęcie terenu i rozpoczęcie robót, zanim nastąpi wypłata odszkodowania.	We wszystkich przypadkach warunkiem rozpoczęcia robót jest otrzymanie potwierdzenia, że PAP została poinformowana z wyprzedzeniem o rozpoczęciu robót, wynagrodzenie zostało wypłacone i otrzymano zgodę na wejście w teren. Jedynymi wyjątkami są sytuacje, gdzie wszczęte zostało postępowanie odwoławcze z uwagi na niepowodzenie negocjacji, nieobecność właścicieli lub brak możliwości ich ustalenia. W razie wszczęcia postępowania odwoławczego odszkodowanie zostanie wypłacone po wydaniu prawomocnego wyroku sądowego lub ostatecznej decyzji administracyjnej. PAP może wnioskować o wypłatę całej bezspornej kwoty odszkodowania, co pozostaje bez wpływu na odwołanie. W przypadku nieobecności właścicieli lub braku możliwości ich ustalenia zgodnie z polskim prawem, kwota odszkodowania zostaje zdeponowana na koncie escrow i jest dostępna PAP po wyroku sądowym lub po odnalezieniu właściciela. W celu minimalizacji ryzyka rozpoczęcia robót przed skompensowaniem strat zajęcia nieruchomości powinny być zaplanowane i przeprowadzone z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem robót.

W LARPF zidentyfikowano szereg niespójności pomiędzy OP 4.12 a prawem polskim: OP 4.12	Prawo polskie	Instrumenty korygujące
Kompensacja za utratę dóbr jest oparta na ich wartości rynkowej powiększonej o wszelkie koszty transakcyjne (np. podatki, opłaty) i powinna ona być wystarczająca dla efektywnego odtworzenia utraconych dóbr (wartość odtworzeniowa)	Zastosowane metody wyceny mogą skutkować zaniżaniem wartości nieruchomości w porównaniu do cen podobnych nieruchomości na rynku lokalnym.	Wycena nieruchomości zostanie powierzona niezależnemu i doświadczonemu biegłemu. Opinia biegłego powinna zostać zweryfikowana przez JWP. Wywłaszczony powinien otrzymać wystarczającą ilość czasu na zapoznanie się z opinią biegłego. W razie wątpliwości co do wystarczalności należnej kwoty odszkodowania, oszacowania wartości nieruchomości powinien dokonać niezależny biegły w postępowaniu przed wojewodą. We wszystkich przypadkach wycena musi wskazywać na wartość odtworzeniową.
Wymagane jest przygotowanie studium socjoekonomicznego, PPNiP, monitoring środków kompensujących, przesiedleń, środków mających na celu odtworzenie poziomu jakości życia, a także ewaluacja efektywności wszystkich ww. środków.	Przepisy prawa polskiego nie przewidują obowiązku przygotowania studium socjoekonomicznego i sporządzenia PPNiP jako takiego. Brak jest obowiązku monitorowania i ewaluacji ich wdrażania.	Studia socjoekonomiczne oraz PPNiP są przygotowywane zgodnie z LARPF, OP 4.12 i dobrymi praktykami.

8.4 Zasady wyceny

Dotychczasowemu właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości lub jej części, będącej częścią inwestycji przeciwpowodziowej, niezbędnej do realizacji Zadania, przysługuje odszkodowanie z tytułu przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa prawa własności tej nieruchomości. We wszystkich przypadkach odszkodowanie musi odpowiadać wartości odtworzeniowej nieruchomości co oznacza kwotę potrzebną do zastąpienia składnika aktywów bez uwzględniania amortyzacji składnika aktywów z powodu jego wieku, stanu lub jakiegokolwiek innego czynnika. Jest to zwykle oparte na wartości rynkowej nieruchomości i dóbr z nią związanych (np. nasadzenia lub inne elementy) powiększonej o koszty transakcyjne niezbędne dla odtworzenia takie, jak podatki czy opłaty. Kompensacja jest określana na podstawie wyceny dokonywanej przez rzeczoznawcę, a jeśli to konieczne przez zespół rzeczoznawców (np. zawierający biegłego z zakresu rolnictwa). Zgodnie z OP 4.12 „wartość odtworzeniowa” w odniesieniu do nieruchomości i obiektów została zdefiniowana jak następuje:

- a. dla gruntów rolnych jest to wartość rynkowa gruntów sprzed inwestycji albo sprzed przemieszczenia; którakolwiek z tych wartości jest wyższa, odpowiadająca rynkowej wartości ziemi o porównywalnym potencjale produkcyjnym lub użytkowaniu zlokalizowanej w pobliżu gruntu zajętego pod Zadanie wraz z kosztem przygotowania tego gruntu do pełnienia funkcji podobnej do funkcji pełnionej przez grunt zajęty pod realizację Kontraktu, wraz z kosztami transakcyjnymi;
- b. dla nieruchomości na obszarach miejskich to wartość rynkowa sprzed przemieszczenia odpowiadająca wartości ziemi o porównywalnym rozmiarze i użytkowaniu, zaopatrzonej w podobny albo lepszy dostęp do infrastruktury i usług oraz zlokalizowanej w pobliżu zajętej nieruchomości, wraz z kosztami transakcyjnymi;
- c. dla domów i obiektów to wartość rynkowa materiałów do wbudowania w nowe domy i obiekty zastępujące domy i obiekty dotknięte skutkami realizacji inwestycji, w ilości i jakości podobnej albo lepszej od tej, która została wbudowana w domy i obiekty wyłączone lub częściowo dotknięte skutkami realizacji inwestycji, wraz z kosztami transportu materiałów na miejsce budowy, wynagrodzeniami dla robotników budowlanych oraz kosztami transakcyjnymi, opłatami i podatkami związanymi z realizacją nowych obiektów.

W odniesieniu do nieruchomości wyłączonej na potrzeby realizacji Kontraktu zastosowanie znajdują zasady wskazane powyżej w lit. a).

Przy określaniu wartości odtworzeniowej nie jest brana pod uwagę ani deprecjacja majątku i wartości ocalałych materiałów, ani wartość korzyści płynących z Projektu, a potrąconych z wyceny majątku dotkniętego skutkami realizacji Zadania. Tam, gdzie przepisy polskie nie uwzględniają konieczności kompensacji odpowiadającej wartości odtworzeniowej, kompensacja jest wspierana przez środki dodatkowe takie jak wsparcie w okresie przejściowym po przesiedleniu, stanowiącym rozsądny czas konieczny dla odtworzenia jakości życia (w tym źródeł utrzymania), itp.

Odszkodowanie zostanie określone w decyzji wojewody. Wysokość odszkodowania ustalona na dzień wydania PNRI podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wyłączonej nieruchomości.

8.5 Wycena nieruchomości

Podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość rynkowa nieruchomości. Przy określaniu wartości rynkowej nieruchomości uwzględnia się w szczególności jej rodzaj, położenie, sposób użytkowania, przeznaczenie, stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej, stan nieruchomości oraz aktualnie kształtujące się ceny w obrocie nieruchomościami. Wartość rynkową nieruchomości określa się według aktualnego sposobu jej użytkowania, jeżeli przeznaczenie nieruchomości, zgodne z celem Kontraktu nie powoduje zwiększenia jej wartości. W przypadku, gdy dane z lokalnego lub regionalnego rynku nieruchomości pozwalają na określenie wartości rynkowej nieruchomości, rzeczoznawca majątkowy określa tę wartość stosując jedno z podejść rynkowych, tj. podejście porównawcze, dochodowe lub mieszane. Jeżeli przeznaczenie nieruchomości, zgodne z celem wyłączenia, powoduje zwiększenie jej wartości, wartość nieruchomości dla celów odszkodowania określa się według alternatywnego sposobu użytkowania wynikającego z tego przeznaczenia. W przypadku, gdy dane z lokalnego lub regionalnego rynku nieruchomości są

niewystarczające do określenia wartości rynkowej nieruchomości, rzeczoznawca majątkowy określa wartość odtworzeniową nieruchomości stosując podejście kosztowe. Jeżeli dotychczasowy właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości objętej PNRI, wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym PNRI stała się ostateczna, wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5 % wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.

8.6 Wycena nasadzeń i zasiewów

Przy określaniu wartości drzewostanu leśnego albo zadrzewień, jeżeli w drzewostanie znajdują się materiały użytkowe, szacuje się wartość drewna znajdującego się w tym drzewostanie. Jeżeli w drzewostanie nie występuje materiał użytkowy lub wartość drewna, które może być pozyskane, jest niższa od kosztów zalesienia i pielęgnacji drzewostanu, szacuje się koszty zalesienia oraz koszty pielęgnacji drzewostanu do dnia wywłaszczenia. Przy określaniu wartości plantacji kultur wieloletnich szacuje się koszty założenia plantacji i jej pielęgnacji do czasu pierwszych zbiorów oraz wartość utraconych pożytków w okresie od dnia wywłaszczenia do dnia zakończenia pełnego plonowania. Sumę kosztów i wartość utraconych pożytków zmniejsza się o sumę rocznych odpisów amortyzacyjnych, wynikającą z okresu wykorzystania plantacji od pierwszego roku plonowania do dnia wywłaszczenia. Przy określaniu wartości zasiewów, upraw i innych zbiorów jednorocznych szacuje się wartość przewidywanych plonów według cen kształtujących się w obrocie rynkowym, zmniejszając ją o wartość nakładów koniecznych w związku ze zbiorem tych plonów. Przy określaniu wartości zasiewów, upraw i innych zbiorów jednorocznych szacuje się wartość przewidywanych plonów według cen kształtujących się w obrocie rynkowym, zmniejszając ją o wartość nakładów koniecznych w związku ze zbiorem tych plonów.

8.7 Metodyka wyceny obiektów budowlanych

Dla określenia wartości obiektów budowlanych stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności można stosować podejście kosztowe, metodę kosztów odtworzenia, technikę wskaźnikową. Podejście kosztowe polega na określaniu wartości nieruchomości budynkowej przy założeniu, że wartość ta odpowiada kosztom jej odtworzenia (zastąpienia). Za wartość części składowych gruntu przyjmuje się kwotę równą kosztom ich odtworzenia lub kosztom ich zastąpienia. Istotą podejścia kosztowego jest przyjęcie założenia, że nabywca nieruchomości nie będzie skłonny zapłacić za nieruchomość więcej niż wyniosą koszty wzniesienia nieruchomości budynkowej w takiej samej technologii lub funkcji, w tym samym miejscu. Konsekwencją przyjęcia takiego założenia jest wyróżnienie dwóch rodzajów kosztów:

- kosztu odtworzenia,
- kosztu zastąpienia.

Dla zastosowania metody kosztów odtworzenia niezbędne jest dysponowanie danymi technicznymi o wycenianych obiektach budowlanych, danymi o cenach materiałów i robót budowlanych.

Koszt odtworzenia oznacza koszt zbudowania obiektu identycznego (dokładnej kopii) z obiektem będącym przedmiotem wyceny. Przy określaniu wartości rzeczoznawca majątkowy uwzględni taki sam projekt, wyposażenie, jakość prac budowlanych i uwzględni w kalkulacji kosztów zarówno

wszystkie wady, braki, jak i zbędne elementy wyposażenia lub konstrukcji czy też materiały wychodzące już z użycia. Do kosztów odtworzenia zalicza się również koszty wybudowania urządzeń towarzyszących ściśle związanych z obiektem wycenianym, przygotowanie i uporządkowanie terenu oraz koszty opracowania dokumentacji projektowej i nadzoru budowlanego. Określając koszt odtworzenia obiektu należy zatem podać aktualne na dzień wyceny koszty wybudowania jego repliki. Jedynie w przypadku, gdy materiały, z których zbudowano obiekt dzisiaj są już niedostępne na rynku, przy określaniu wartości należy przyjmować ceny materiałów najbardziej zbliżonych do materiałów użytych.

9. Kryteria kwalifikowalności i katalog osób uprawnionych

9.1 Kryteria kwalifikowalności

W ramach bezpośrednich konsultacji przeprowadzonych z PAP oraz na podstawie decyzji PNRI zidentyfikowano następujące grupy osób uprawnione do kompensacji:

- właściciele i współwłaściciele nieruchomości,
- użytkownicy wieczystości,
- dzierżawcy.

Zgodnie z Polityką Operacyjną Banku Światowego do kompensaty i pomocy w związku z zajęciami nieruchomości skutkującymi utratą dóbr i przemieszczeniem (fizycznym lub ekonomicznym) uprawnione są następujące grupy osób:

1. osoby posiadające formalny tytuł prawny do ziemi lub innych dóbr dotkniętych oddziaływaniami Projektu (w tym prawo zwyczajowe lub tradycyjne),
2. osoby nie posiadające formalnego tytułu prawnego w czasie rozpoczęcia spisu mieszkańców, jednak posiadające roszczenie do ziemi lub dóbr znajdujące oparcie w prawie krajowym lub zidentyfikowane w trakcie prac nad PPNiP,
3. osoby nie posiadające tytułu prawnego ani roszczeń do zajmowanej nieruchomości.

Osoby z pkt. (1) i (2) powinny otrzymać kompensatę za utracone grunty, a także inną pomoc. Osoby z pkt. (3) powinny otrzymać pomoc w przesiedleniu w miejsce odszkodowania pieniężnego za zajmowane grunty oraz, w razie konieczności, inną pomoc dla osiągnięcia celów OP 4.12 – o ile zajmowały obszar realizacji Projektu wcześniej niż Data końcowa. Osoby, które zajmą teren po dacie końcowej nie będą uprawnione do kompensacji, ani do innych form pomocy w związku z przesiedleniami. Wszystkie osoby określone w pkt. (1), (2) i (3) powinny otrzymać kompensatę za utracone dobra inne, niż grunt. W związku z tym brak tytułu prawnego do nieruchomości sam w sobie nie powinien być przeszkodą dla otrzymania kompensaty lub innej pomocy oferowanej w związku z przymusowym zajęciem nieruchomości.

9.2 Katalog osób uprawnionych

Kwalifikowalność do kompensacji i pomocy będzie ustalana na następujących zasadach:

- PAP posiadający legalnie nieruchomości na terenie Kontraktu otrzymają rekompensatę w pełnej wysokości,
- PAP będący najemcami, dzierżawcami, dożywotnikami i innymi posiadaczami zależnymi nieruchomości na terenie Kontraktu otrzymają pełną rekompensatę za utratę tych praw,
- PAP będący posiadaczami ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach otrzymają pełną rekompensatę za utratę tych praw,
- posiadacze upraw, roślin, budowli i innych konstrukcji związanych z gruntem otrzymają rekompensatę za te uprawy, rośliny, budowle i konstrukcje,
- mieszkańcy domów i mieszkań, którzy będą musieli zostać wysiedleni oprócz odszkodowania na ww. zasadach otrzymają pomoc w przesiedleniu, odpowiedni dostęp do infrastruktury społecznej oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet specjalnie dobranych działań ostonowych,
- PAP, które w związku z realizacją Kontraktu stracą przychód, pensje lub możliwość prowadzenia działalności gospodarczej otrzymają odpowiednie rekompensaty oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet odpowiednio dobranych działań ostonowych,
- PAP posiadający nieruchomości na terenie Kontraktu nielegalnie, bez tytułu prawnego i bez perspektywy nabycia tytułu prawnego nie otrzymają rekompensat za wywłaszczenie z nieruchomości, ponieważ jest to niemożliwe w świetle prawa polskiego. Osoby te otrzymają jednak rekompensaty za rośliny i konstrukcje będące ich własnością oraz, jeżeli będzie to konieczne, pakiet specjalnie dobranych działań ostonowych dla odtworzenia lub poprawy jakości życia.

PAP będą uprawnione do uzyskania rekompensaty za następujące kategorie oddziaływań/strat:

- **Trwała utrata nieruchomości** - z uwagi na to, iż upłynął dwumiesięczny termin przewidziany w specustawie powodziowej na ustalenie formy rekompensaty w drodze porozumienia odszkodowanie zostanie ustalone na mocy decyzji wojewody. Obecnie odszkodowanie będzie wypłacane w formie pieniężnej i będzie odpowiadało rynkowej wartości wywłaszczonej nieruchomości lub jej części. PAP nie będące właścicielami lub użytkownikami wieczystymi, ale posiadające tytuł prawny do nieruchomości (np. najemcy, dzierżawcy) otrzymają z kolei odszkodowanie odpowiadające wartości wywłaszczonych praw. W przypadku nieruchomości zajętych trwale, jeżeli przejęta jest część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, Inwestor nabędzie, na wniosek właściciela albo użytkownika wieczystego nieruchomości, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego tej części nieruchomości. Wszelkie koszty transakcyjne, w tym podatki związane z przyznaniem rekompensaty za wywłaszczenie będzie pokrywał Inwestor. W przypadku PAP, które posiadają nieruchomości na terenie Kontraktu bez tytułu prawnego (nielegalnie) przyznanie rekompensaty za wywłaszczenie nieruchomości nie będzie możliwe. Otrzymają one jednak rekompensaty za rośliny, nasadzenia i konstrukcje będące ich własnością oraz, jeżeli będzie to konieczne pakiet działań ostonowych mających na celu odtworzenie lub poprawę ich jakości życia;
- **Trwałe ograniczenie w dotychczasowym użytkowaniu nieruchomości** co do zasady rekompensowane będzie w formie pieniężnej, uwzględniającej utratę rynkową wartości

nieruchomości. W zależności od przypadku zaproponowane zostaną również specjalnie dobrane działania osłonowe.

- **Budynki mieszkalne** – rekompensata będzie odbywała się na zasadach jak dla stałej utraty nieruchomości. Ponadto wysiedlane PAP otrzymają dodatkową płatność w kwocie 10 000 zł. W zależności od przypadku Inwestor przyzna tym osobom zamienne lokale mieszkalne. W przypadku squattersów nie są oni uprawnieni do otrzymania odszkodowania, jednak w określonych przypadkach Inwestor jest zobowiązany do przyznania im lokalu zamiennego. Osobom tym zostanie zaproponowany również pakiet osłonowy, obejmujący pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania, a w przypadku jeżeli są to osoby bezrobotne albo dotknięte uzależnieniami zaproponowane zostaną im działania wspierające ich pozycję na rynku pracy oraz otrzymają stosowną propozycję leczenia;
- **Budowle i struktury niemieszkalne (stajnie, ogrodzenia, infrastruktura techniczna itp.)** – co do zasady właściciele i użytkownicy tych budowli i struktur otrzymają rekompensatę jak za stałą utratę nieruchomości. Wśród działań osłonowych Inwestor proponuje przebudowę sieci infrastruktury, a tam gdzie to adekwatne – struktur i budowli na koszt Inwestora. Dodatkowo jednostki samorządu terytorialnego, które zrealizowały lub realizują budowle dotknięte skutkami realizacji Projektu lub struktury przy wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych, otrzymają odszkodowanie pieniężne powiększone o kwotę podlegających zwrotowi środków pochodzących z dofinansowania wraz z należnymi odsetkami;
- **Utrata nasadzeń** zostanie zrekompensowana legalnym posiadaczom nieruchomości w pieniądzu, przy uwzględnieniu kosztów założenia i pielęgnacji nasadzeń, a także wartości utraconych pożytków w okresie od dnia wywłaszczenia do dnia zakończenia pełnego plonowania,
- **Utrata drzewostanu** zostanie zrekompensowana analogicznie jak w przypadku utraty nasadzeń. W zależności od przypadku rekompensata może nastąpić również wg. oszacowania wartości drewna, które może być pozyskane;
- **Oddziaływanie na przedsiębiorców i zatrudnienie** zostanie zrekompensowane w pieniądzu poprzez zrekompensowanie szkód faktycznie poniesionych przez przedsiębiorców oraz zysku, który utracili na skutek realizacji Kontraktu. Podstawą do określenia tych wartości powinny być dokumenty księgowo-rozliczeniowe, ewentualnie zeznania podatkowe przedsiębiorców. W przypadku utraty pracy przez pracowników otrzymają oni zasiłek dla bezrobotnych. Zarówno pracownicy, jak i wykonujący pracę na umowach cywilnoprawnych w przypadku utraty możliwości zarobkowania otrzymają bezpłatne ubezpieczenie zdrowotne, pomoc w znalezieniu pracy oraz, ewentualnie, pomoc w postaci szkoleń zawodowych umożliwiających im przekwalifikowanie w celu znalezienia zatrudnienia;
- **Utrata lub ograniczenie dostępu do infrastruktury społecznej** (np. parków) zostanie w miarę możliwości zrekompensowane poprzez odtworzenie tej infrastruktury w nowym, odpowiednio zlokalizowanym miejscu. W przypadku braku możliwości lub braku potrzeby odtworzenia infrastruktury w nowym miejscu, PAP otrzymają dostęp do istniejącej infrastruktury społecznej;

- **Koszty przesiedlenia gospodarstw domowych** – w celu pokrycia kosztów przesiedlenia gospodarstw domowych PAP otrzymają kwotę 10 000 zł. Zostanie im również zaproponowany specjalny pakiet działań osłonowych, obejmujących w razie potrzeby pomoc w znalezieniu firmy transportowej i w pokryciu kosztów transportu przekraczających kwotę 10 000 zł;
- **Grupy szczególnie wrażliwe** w ramach rekompensaty otrzymają specjalnie dobrany do ich potrzeb pakiet osłony (harmonogram wdrażania działań w tym zakresie będzie ustalany indywidualnie). Dla dzieci i młodzieży szkolnej będzie to pomoc w znalezieniu takiej lokalizacji, która umożliwi im kształcenie się w dotychczasowej szkole; podobnie dla dzieci uczęszczających do żłobków i przedszkoli. Osoby starsze zostaną przesiedlone w miejsca, które są pozbawione barier architektonicznych utrudniających poruszanie się i które posiadają równy, albo łatwiejszy dostęp do opieki zdrowotnej, przy jednoczesnej możliwości zapewnienia zachowania dotychczasowych nawyków i stylu życia. Osobom ubogim zaproponowana zostanie pomoc w uzyskaniu dodatkowego wsparcia instytucjonalnego od agencji rządowych, samorządowych oraz od właściwych dla ich problemów organizacji pozarządowych.
- **Czasowe zajęcie nieruchomości** będzie rekompensowane pieniężnie poprzez wypłatę w odstępach rocznych – kwot odpowiadających rynkowym cenom wynajmu lub dzierżawy nieruchomości. Ponadto w przypadku, jeżeli w związku z czasowym zajęciem nieruchomości PAP poniesie z tego tytułu stratę, zostanie ona odrębnie zrekompensowana na ww. zasadach. Po zakończeniu realizacji działań budowlanych wszystkie nieruchomości zostaną przywrócone do stanu poprzedniego;
- **Szkody w domach, budynkach i budowlach w związku z pracami budowlanymi (np. wibracje, wypadki, itp.)** będą rekompensowane w zależności od ich charakteru tak, aby możliwe było odtworzenie pełnej substancji dotkniętego obiektu albo zakup nowego. W zależności od sytuacji zastosowane zostaną odpowiednie zasady dotyczące wypłaty odszkodowań dla ww. oddziaływań.

9.3 Matryca kwalifikowalności

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
Stała utrata nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wieczyści, posiadacze samoistni nieruchomości	• rekompensata w formie „ziemia za ziemię” • jeżeli rekompensata w formie „ziemia za ziemię” jest niemożliwa albo niepożądana odszkodowanie pieniężne, • pokrycie wszelkich kosztów transakcyjnych
	Nielegalnie władający nieruchomością	• brak odszkodowania za utratę nieruchomości

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Posiadacze służebności, hipoteki, zastawu na nieruchomości	• rekompensata pieniężna za utracone prawa, • dla posiadaczy służebności gruntowych – pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomości wyłączonej), np. w postaci innej drogi koniecznej do nieruchomości • pokrycie kosztów transakcyjnych
	Nielegalni posiadacze służebności	• dla nielegalnych posiadaczy służebności - pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomości wyłączonej).
Stałe ograniczenia w użytkowaniu nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wiczyści, posiadacze samoistni nieruchomości	• rekompensata pieniężna za straty związane z ograniczeniem w użytkowaniu nieruchomości, • pokrycie kosztów transakcyjnych, • zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości,
	Nielegalnie władający nieruchomością	• zaproponowanie wsparcia instytucjonalnego oraz doradztwo w zakresie możliwości innego wykorzystania nieruchomości,
	Nielegalni posiadacze służebności	• pomoc w znalezieniu rozwiązania pozwalającego na korzystanie z należącej do nich nieruchomości (władnącej nieruchomości wyłączonej).
Budowle i struktury niemieszkalne (stajnie, ogrodzenia, infrastruktura techniczna itp.)	Właściciele, użytkownicy wiczyści, posiadacze samoistni budowli i struktur	• rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Użytkownicy	• rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
	Nielegalni posiadacze budowli i struktur	• rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.

Oddziaływania/straty	Określenie PAP	Kompensata
	Dzierżawcy, najemcy budowli lub struktur	• rekompensata pieniężna w wysokości wartości odtworzeniowej utraconych dóbr, • przeniesienie lub rekonstrukcja utraconych dóbr.
Utrata nasadzeń	Właściciele, użytkownicy wiczyści, posiadacze samoistni nieruchomości	• rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, • umożliwienie zebrania plonów
	Użytkownicy	• rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, • umożliwienie zebrania plonów
	Dzierżawcy, najemcy	• rekompensata pieniężna, uwzględniająca koszty założenia i pielęgnacji nasadzeń oraz utracone plony, • umożliwienie zebrania plonów
	Nielegalnie władający nieruchomością	• umożliwienie zebrania plonów
Oddziaływanie na przedsiębiorców	Osoby prowadzące działalność gospodarczą	• rekompensata pieniężna lub w formie „ziemia za ziemię” o warunkach pozwalających na kontynuowanie dotychczasowej działalności gospodarczej, • rekompensata pieniężna pozwalająca na podjęcie działalności gospodarczej na nowej nieruchomości.
Mienie gminne	Gmina	• Odtworzenie lub wymiana zniszczonych obiektów w konsultacji z gminami.
Czasowe zajęcie nieruchomości	Właściciele, użytkownicy wiczyści, posiadacze samoistni nieruchomości	• rekompensata pieniężna, • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.
	Nielegalnie władający nieruchomością	• przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego
	Dzierżawcy, użytkownicy nieruchomości	• rekompensata pieniężna, • przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego.

9.4 Data końcowa – cut-off date

Zgodnie z POM w aspekcie czasowym kwalifikowalność do kompensacji w ramach Projektu powinna zostać ograniczona datą końcową ustanowioną dla każdego zadania osobno i zaakceptowaną przez Bank Światowy. Data końcowa powinna zostać ustalona jako dzień rozpoczęcia spisu nieruchomości oraz badań socjologicznych PAP i zostać podana do publicznej wiadomości. Jako datę końcową przyjęto dzień zakończenia badań socjoekonomicznych, tj. 30 kwietnia 2020 r.

9.5 Gender

Realizacja Kontraktu nie dopuszcza żadnych różnicowań w korzyściach i/lub spodziewanych oddziaływaniach ze względu na płeć. Wśród PAP są także kobiety jako jedyne właścicielki nieruchomości lub też na zasadzie współwłasności majątkowej małżeńskiej. Zostało to szczegółowo opisane w załączniku 18.5. Konsultacje będą następowały w zachowaniu zasady równego traktowania i przestrzeganiem w tym zakresie przepisów prawa. W Polsce obowiązuje prawny zakaz dyskryminacji, który wyrażony jest w Konstytucji z 1997 roku. Artykuł 32 stanowi, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dyskryminacja kobiet oznacza wszelkie różnicowanie, wyłączenie lub ograniczenie ze względu na płeć, które powoduje lub ma na celu uszczuplenie albo uniemożliwienie kobietom, niezależnie od ich stanu cywilnego, przyznania, realizacji bądź korzystania na równi z mężczyznami z praw człowieka, podstawowych wolności w dziedzinach życia politycznego, gospodarczego, społecznego, kulturalnego, obywatelskiego i innych (art. 1 Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r.). Polska, chcąc być członkiem Unii Europejskiej musiała dostosować swoje prawodawstwo do regulacji obowiązujących w UE również w zakresie zasady równości płci. Zaowocowało to głównie zmianami w kodeksie pracy, ale także zmianą podejścia polityków i administracji publicznej do tego tematu. Doświadczenia wskazują również, że kobiety są równoprawnymi uczestniczkami prowadzonych konsultacji społecznych, a często ich zaangażowanie i aktywność lokalna powodują, że w konsultacjach tych odgrywają wiodącą rolę.

10. Konsultacje społeczne i udział społeczeństwa

W celu dochowania wymagań wynikających z polityki OP 4.12 konieczne działania są mające na celu zaangażowanie społeczeństwa w rozwój i wdrażanie PPNiP. Zaangażowanie społeczeństwa traktowane jest jako jeden ciągły, rozłożony w czasie proces, którego prawidłowa realizacja ma pozwolić na minimalizację ryzyk związanych z potencjalnym konfliktem społecznym dla Zadania.

PAP oraz społeczność lokalna była poinformowana o Kontrakcie w postępowaniach o wydanie decyzji administracyjnych. Następowoło to w drodze bezpośredniej informacji pisemnej do PAP – jak w przypadku decyzji PNRI oraz w drodze publicznych obwieszczeń – jak w przypadku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzji o pozwoleniu wodnoprawnym zamieszczanych na stronie internetowej organów prowadzących postępowanie oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Krosno Odrzańskie. Od żadnej decyzji nikt się nie odwołał.

Dodatkowo PAP byli informowani o Kontrakcie w ramach prowadzonego badania społecznego. Osoby dotknięte skutkami realizacji projektu wykazywały się dużą wiedzą o planowanych pracach, często znając dokładny przebieg wałów przeciwpowodziowych.

W procesie wstępnej identyfikacji interesariuszy uczestniczących w rozwoju Projektu zidentyfikowano następujące podmioty wywierające wpływ na przygotowanie i realizację PPNiP:

Interesariusz Zewnętrzny:	Rodzaj wpływu na PPNiP:
Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	1. Rozpatrzenie odwołania od PNRI 2. Rozpatrzenie odwołania od decyzji ustalającej wysokość odszkodowania
Wojewoda Lubuski	1. Wydanie PNRI 2. Wydanie decyzji ustalającej wysokość odszkodowania
Starosta Krośnieński	1. Pomoc w rozpoznaniu potrzeb społeczności lokalnej dla Zadania 1B.8 2. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych dotyczących realizacji Zadania 1B.8 3. Wydanie wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów
Burmistrz Miasta Krosno Odrzańskie	1. Pomoc w rozpoznaniu potrzeb lokalnej społeczności dla Zadania 1B.8 2. Pomoc w rozwiązywaniu potencjalnych konfliktów pomiędzy Inwestorem a PAP 3. Reprezentacja Miasta Krosno Odrzańskie i społeczności lokalnej 4. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych 5. Wydanie wypisów i wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
Sołtys wsi Stary Raduszec	1. Informowanie społeczności lokalnej o Zadaniu 1B.8 2. Pomoc w rozpoznaniu potrzeb zainteresowanej społeczności i społeczności lokalnej 3. Pomoc w rozwiązywaniu potencjalnych konfliktów pomiędzy Inwestorem a PAP 4. Reprezentacja społeczności wsi Stary Raduszec w procesie implementacji PPNiP 5. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Sołtys wsi Połupin	1. Informowanie społeczności lokalnej o Zadaniu 1B.8 2. Reprezentacja społeczności wsi Dąbie w procesie implementacji PPNiP 3. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Podmioty wyłączeniom podlegające	1. Uczestnictwo w inwentaryzacji 2. Określenie potrzeb i strat ponoszonych w związku z planowanym wyłączeniem 3. Wybór formy odszkodowania oraz kompensacji 4. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych
Mieszkańcy Krosna Odrzańskiego, wsi Stary Raduszec, wsi Dąbie	1. Bezpośredni udział w konsultacjach społecznych

Po opracowaniu projektu dokumentu PPNiP jego wersja elektroniczna zamieszczona została na publicznie dostępnych stronach internetowych:

- PGW WP RZGW we Wrocławiu: <https://wroclaw.wody.gov.pl/>

- Biura Koordynacji Projektu: <http://odrapcu2019.odrapcu.pl/>
- Miasta Krosno Odrzańskie: www.krosnoodrzańskie.pl,
- Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim: www.powiatkrosnienski.pl
- Gminy Dąbie: <http://www.dabie.pl/>
- ogłoszenie w „Gazecie Lubuskiej” w „Tygodniowa”

Ze względu na ograniczenia, które dotyczą życia społecznego w Polsce, spowodowane pojawieniem się wirusa SARS-CoV-2, wywołującego chorobę COVID-19 uznano, uwzględniając zalecenia Banku Światowego i konieczność zapewnienia bezpieczeństwa, że nie odbędzie się spotkanie konsultacyjne w formie debaty publicznej.

W celu realizacji obowiązku przeprowadzenia konsultacji społecznych i zapewnieniu PAP możliwości zapoznania się z dokumentem PPNiP oraz możliwości wnoszenia wniosków i uwag, podjęto decyzję o przeprowadzeniu konsultacji w formie korespondencyjnej.

Z uwagi na powyższe do wszystkich PAP zostało wysłane pismo przewodnie z zaproszeniem do zapoznania się z PPNiP na stornie www wraz z formularzem do zgłaszania wniosków, uwag i pytań. Ponadto przekazano informację, że po upływie terminu na zapoznanie się z przestany projekt, który wynosi 7 dni, wyznaczona do tego osoba będzie kontaktować się z PAP telefonicznie lub drogą mailową w celu omówienia treści dokumentu i odpowiedzi na ewentualne pytania.

Powyższe dokumenty przekazano listem poleconym z usługą elektronicznego potwierdzenia odbioru. Konsultacje społeczne w formie korespondencyjnej trwały będą 21 dni od dnia wysłania przesyłki. Po upływie 7 dni od dnia otrzymania elektronicznego potwierdzenia odbioru przesyłki przez PAP, rozpoczął się proces bezpośrednich rozmów telefonicznych z PAP w trakcie których wskazany został wpływ inwestycji na ich sytuację oraz przekazano informacje dotyczące nieruchomości zajmowanych na potrzeby realizacji Zadania. Udostępniono również informacje o możliwych innych formach kontaktu oraz zebrano dodatkowe pytania i uwagi wraz ze wskazaniem możliwości przekazania wypełnionego formularza do zgłaszania wniosków, uwag i pytań w terminie wyznaczonym na konsultacje korespondencyjne. Jeżeli odpowiedź dla PAP wymagała czasu, wówczas została przesłana mailem lub listownie w ciągu 7 dni.

W trakcie konsultacji prowadzona była ewidencja prowadzonych rozmów, otrzymanych uwag i wniosków. Po upływie czasu wyznaczonego na konsultacje korespondencyjne, tj. 21 dni od dnia wysłania pisma, zakończono proces zgłaszania uwag i pytań.

Z konsultacji społecznych przeprowadzanych korespondencyjnie przygotowano szczegółowy raport opisujący sposób ich przeprowadzenia oraz powód wyboru takiego trybu postępowania, który został przesłany do Banku Światowego. Uwagi od społeczeństwa, które wymagają uwzględnienia, wprowadzone zostały do dokumentu PPNiP, a następnie przygotowano jego wersję końcową. PPNiP w tej postaci będzie również przesyłany do BŚ w celu uzyskania klauzuli akceptacji tzw. „no objection”.

Dokument końcowy PPNiP po uzyskaniu klauzuli „no objection” BŚ również zostanie udostępniony zainteresowanym stronom na stronach:

- PGW WP RZGW we Wrocławiu <https://wroclaw.wody.gov.pl/>
- Biura Koordynacji Projektu - <http://odrapcu.pl/>

i pozostanie tam do czasu zakończenia realizacji Kontraktu. Dane kontaktowe osoby lub osób odpowiedzialnych za udostępnianie zostaną umieszczone w ogłoszeniu o udostępnieniu PPNiP. Wszelkie aktualizacje dokumentu PPNiP również będą dostępne dla zainteresowanych na stronie JRP oraz BKP. O możliwości zapoznania się z wersją końcową dokumentu PPNiP, każdy z PAP zostanie poinformowany odrębnym listem.

Proces bezpośrednich rozmów telefonicznych z PAP przeprowadzono w okresie od 7 września do 18 września 2020 r. Zdecydowana większość z PAP nie miała żadnych pytań co do PPNiP ani do Zadania. 6 osób spośród PAP zgłosiło konieczność wizyty przedstawiciela Inwestora lub Projektanta, który wyjaśniłby na miejscu jakie prace będą wykonywane i na jakim dokładnie obszarze. Osoby zgłaszające konieczność spotkania z Projektantem mają posadowione na działkach podlegających zajęciom w ramach Zadania budynki gospodarcze, szopy i garaże i wyrażają obawy, czy wykonywane prace nie naruszą tych budynków. W rozmowach z ww. PAP zadeklarowano zorganizowanie spotkań w październiku 2020 r. z udziałem osoby posiadająca wiedzę o technicznych aspektach Projektu.

11. Podsumowanie – działania wymagające zastosowania polityki OP 4.12.

Polityka operacyjna Banku Światowego OP 4.12. ma zastosowanie w sytuacji, gdy realizacja inwestycji celu publicznego wymaga przymusowego zajęcia nieruchomości, które skutkuje zmianą miejsca zamieszkania lub jego utratą, utratą dóbr albo dostępu do nich, utratą źródeł dochodu albo obniżeniem jakości życia, a także w sytuacji przymusowego ograniczenia dostępu do parków i terenów chronionych, które skutkuje niekorzystnym wpływem na jakość życia osób dotkniętych realizacją Projektu. Zgodnie z przepisami specustawy powodziowej pozyskanie nieruchomości lub ich części na potrzeby realizacji inwestycji następuje na mocy decyzji wojewody. Nieruchomości mogą zostać przejęte na własność Inwestora – najczęściej będzie to Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego. Nieruchomości mogą też podlegać trwałym ograniczeniom w korzystaniu.

Odszkodowanie będzie wypłacane w formie pieniężnej i będzie odpowiadało rynkowej wartości wyłączonej nieruchomości lub jej części i będzie równe lub przekraczające wartość kosztu odtworzenia. Trwałe ograniczenie w dotychczasowym użytkowaniu nieruchomości co do zasady rekompensowane będzie w formie pieniężnej, uwzględniającej utratę rynkową wartości nieruchomości. Nastąpi to również na mocy decyzji wojewody. W zależności od przypadku zaproponowane zostaną również specjalnie dobrane działania osłonowe.

Realizacja inwestycji będzie przebiegała na 213 nieruchomościach, z czego zajęciom trwałym podlega 130, trwałym ograniczeniom w korzystaniu 50, zajęciom czasowym 33. Zajęcia trwałe dotyczą 20 działek prywatnych, 95 działek gminnych, 15 działek Skarbu Państwa. W użytkowaniu wieczystym pozostawały 3 działki stanowiące własność Miasta Krosno Odrzańskie oraz 2 własność Skarbu Państwa. Działki Gminy Krosno Odrzańskie pozostawały w użytkowaniu 2 spółek handlowych (po jednej) i 5 osób fizycznych (dwa małżeństwa i jedna osoba fizyczna), natomiast działki Skarbu Państwa w użytkowaniu spółki handlowej i dwóch osób fizycznych (małżeństwo). Za działki prywatne uważa się działki osób fizycznych i spółek handlowych.

Oddziaływania istotne dotyczą 10 nieruchomości, które pozostawały własnością osób fizycznych. Tak stosunkowo wysoka liczba oddziaływań istotnych wynika z faktu, że nieruchomości, z którymi wiąże się

oddziaływanie istotne miały niewielką powierzchnię i zostały wyłączone w całości lub znacznej części.

Rekompensatą z tytułu zajęć trwałych będzie objętych właścicieli 20 działek oraz użytkowników wieczystych 5 działek. Pozostałe rekompensaty związane z trwałą utratą nieruchomości będą dotyczyły Gminy Dąbie i Miasta Krosno Odrzańskie (95 działki). Z tytułu trwałych ograniczeń w korzystaniu odszkodowanie zostanie wypłacone właścicielom za zajęcie 27 działek gminnych i 9 działek prywatnych, natomiast z tytułu zajęć czasowych 21 działek gminnych, 1 działki powiatu krośnieńskiego i 4 działek podmiotów prywatnych.

Z uwagi na włączenie przedmiotowego Kontraktu do POPDOW już po uzyskaniu ostatecznej decyzji PNRI, konieczne było dokonanie dodatkowej analizy, czy dotychczas podjęte działania spełniają standardy polityki OP 4.12. W wyniku tej analizy stwierdzono, że dotychczas podjęte działania w zakresie pozyskania nieruchomości spełniają standardy z OP 4.12.

W związku z ujawnieniem po sporządzeniu niniejszego PPNiP problemów jednej z rodzin, której część nieruchomości przeznaczona pod wykonywanie działalności gospodarczej została wyłączona Inwestor będąc w stałym kontakcie z tą rodziną wdroży wobec niej pakiet działań kompensacyjnych. W szczególności zamierza się zapewnić na czas realizacji Projektu nieruchomość zamienną, gdzie możliwe będzie częściowe przeniesienie infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej, zorganizowanie i pokrycie kosztów przeniesienia tej infrastruktury, a po zakończeniu inwestycji udostępnienie nieruchomości z zasobów własnych Inwestora.

12. Mechanizm zarządzania skargami

Celem jak najszybszej i właściwej rekompensaty szkód doznanych przez PAP na skutek realizacji Kontraktu zakłada się w niniejszym PPNiP, iż JWP podejmie wszelkie środki w celu polubownego załatwienia skarg dotyczących Kontraktu. Mechanizm zarządzania skargami musi zostać zróżnicowany w celu jego zintegrowania z procedurami administracyjnymi obowiązującymi na różnych stadiach przygotowania Kontraktu.

12.1 Ogólne mechanizmy zarządzania skargami i wnioskami

Ogólny mechanizm zarządzania skargami i wnioskami znajdzie zastosowanie do następujących skarg i wniosków:

- a) złożonych w trakcie konsultacji społecznych nad projektem niniejszego PPNiP,
- b) złożonych w trakcie procedowania decyzji ustalającej wysokość odszkodowania bezpośrednio do Inwestora,
- c) złożonych po wydaniu PNRI i/lub decyzji ustalającej wysokość odszkodowania za wyłączoną nieruchomość,
- d) złożonych bezpośrednio do JRP, BKP, PGW WP

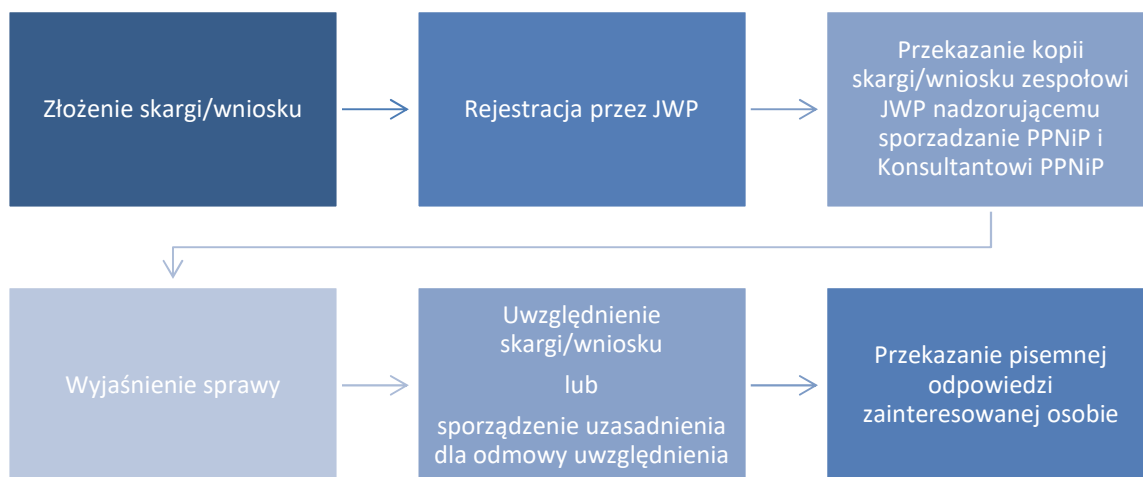
Podstawową zasadą przyjętą przez JWP jest przyznanie prawa do złożenia skargi lub wniosku dotyczącego Kontraktu każdemu, niezależnie od tego, czy jego nieruchomość, prawa lub dobra znajdują się na obszarze przeznaczonym do realizacji Kontraktu.

Złożenie skarg i wniosków nie podlega opłatom. Ponadto składający skargę lub wniosek nie może być narażony na jakikolwiek uszczerbek lub zarzut z powodu ich złożenia.

Skargi i wnioski będą mogły zostać złożone w formie pisemnej, elektronicznej oraz ustnej do protokołu. Będą one mogły być składane bezpośrednio w siedzibie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu lub korespondencyjnie na adres: ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław lub też elektronicznie na adres e-mail: jrpwroclaw.opdow@wody.gov.pl.

Skargi i wnioski będą archiwizowane w odrębnym rejestrze, ze wskazaniem dat ich wniesienia, dat udzielenia odpowiedzi oraz sposobu rozpatrzenia. Jeżeli rozpatrzenie skargi lub wniosku wymagało będzie uprzedniego zbadania i wyjaśnienia sprawy, zostaną w tym celu zebrane materiały, przeprowadzone analizy, badania itp. W takim przypadku odpowiedź na skargę lub wniosek zostanie udzielona w terminie 14 dni od dnia jego złożenia do RZGW WR. W przypadku, gdy nie będzie konieczne przeprowadzanie postępowania wyjaśniającego, odpowiedź na skargę lub wniosek zostanie udzielona w terminie 7 dni od dnia jego złożenia. W przypadkach szczególnie skomplikowanych termin udzielenia odpowiedzi na skargę lub wniosek zostanie przedłużony do 30 dni. Jeżeli termin ten będzie za krótki, strona zostanie poinformowana o przyczynie nieotrzymania w terminie merytorycznej odpowiedzi na swoją skargę/wniosek wraz ze wskazaniem terminu, w którym odpowiedź taka będzie udzielona. W przypadku odmownego załatwienia sprawy osoba składająca skargę lub wniosek zostanie w sposób wyczerpujący poinformowana o przyczynach odmownego załatwienia sprawy.

Schemat ogólnego mechanizmu zarządzania skargami i wnioskami został przedstawiony poniżej:

Rysunek nr 2

Szczególne mechanizmy zarządzania skargami i wnioskami są związane bezpośrednio z postępowaniem w sprawie ustalenia odszkodowania za utracone prawo do nieruchomości i związane z nim dobra (np. pożytki cywilne, przynależności lub urządzenia i maszyny, które nie nadają się do wykorzystania w innej lokalizacji). Będą one stosowane w trakcie postępowania w sprawie wydania przez Wojewodę Lubuskiego decyzji ustalających wysokość odszkodowania i negocjacji.

W przypadku, w którym strony nie będą zadowolone z decyzji wydanej przez Wojewodę Lubuskiego będzie im przysługiwało prawo do złożenia odwołania odpowiednio do ministra właściwego do spraw budownictwa (obecnie Ministra Rozwoju). Wszystkie oświadczenia, wnioski i dowody złożone w postępowaniu przed ministrem właściwym do spraw budownictwa będą musiały zostać przez niego

dopuszczone i uwzględnione przy wydawaniu decyzji. W przypadku niezadowolenia z decyzji ministra, strony będą miały prawo do złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W ramach rozpoznawania skargi WSA zbada, czy organy prowadzące postępowanie nie naruszyły przy wydawaniu decyzji prawa materialnego, przykładowo: czy zastosowano właściwą normę prawną ze specustawy powodziowej lub czy nie doszło do naruszenia przepisów proceduralnych przykładowo: czy prawidłowo doręczono wszystkie zawiadomienia do PAP, właściwie przeprowadzono postępowanie dowodowe lub czy nie naruszono zasady prawa czynnego udziału PAP w postępowaniu.

Wysokość opłat w postępowaniach sądowo-administracyjnych określają przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 16 grudnia 2003 r. (Dz.U. Nr 221, poz. 2193). W odniesieniu do decyzji ustalającej wysokość odszkodowania zastosowanie będą miały regulacje przewidziane w § 1 pkt 1-4 ww. rozporządzenia, zgodnie z którymi:

Wpis stosunkowy zależy od wysokości należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem i wynosi:

- 1) do 10 000 zł - 4% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 100 zł;
- 2) ponad 10 000 zł do 50 000 zł - 3% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł;
- 3) ponad 50 000 zł do 100 000 zł - 2% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł;
- 4) ponad 100 000 zł - 1% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 2 000 zł i nie więcej niż 100 000 zł.

W razie niezadawalającego rozstrzygnięcia przez WSA, PAP będą mieć możliwość wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sąd ten będzie badał nie tylko prawidłowość i legalność postępowań prowadzonych przez wojewodę i ministra, ale również wyrok WSA. Opłaty od skargi do NSA są naliczane na tych samych zasadach jak w przypadku skargi do WSA.

Z uwagi na nie zawarcie porozumień z PAP w terminie dwumiesięcznym od dnia ostateczności decyzji PRNI wszystkie sprawy o ustalenie wysokości odszkodowania zostaną skierowane do Wojewody Lubuskiego na drogę postępowania administracyjnego.

Mechanizm procesu administracyjnego w sprawie o wydanie decyzji ustalającej wysokość odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości przedstawia poniższy schemat:

Rysunek nr 3

12.2 Inne skargi przysługujące PAP w związku z wydawaniem decyzji ustalających wysokość odszkodowania

Przepisy prawa polskiego przewidują, że strona postępowania administracyjnego może wnieść skargę na przewlekłość w wydawaniu decyzji przez organ wydający decyzję lub sąd rozpoznający skargę.

W pierwszym przypadku, zgodnie z art. 37 § 1 k.p.a., stronie służy prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli:

- 1) nie załatwiono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 (bezczyńność);
- 2) postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do załatwienia sprawy (przewlekłość).

W odniesieniu do decyzji ustalających wysokość odszkodowania organem właściwym do rozpoznania skargi jest minister właściwy do spraw budownictwa i infrastruktury (obecnie: Minister Rozwoju, Pracy i Technologii).

Organ prowadzący postępowanie jest obowiązany przekazać ponaglenie organowi wyższego stopnia bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania. Organ przekazuje ponaglenie wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy. Odpisy mogą zostać sporządzone w formie dokumentu elektronicznego. Przekazując ponaglenie, organ jest obowiązany ustosunkować się do niego. Organ wyższego stopnia (Minister Rozwoju, Pracy i Technologii) rozpatruje ponaglenie w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania.

Organ rozpatrujący ponaglenie wydaje postanowienie, w którym:

1. wskazuje, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się bezczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa;
2. w przypadku stwierdzenia bezczynności lub przewlekłości:
 - a. zobowiązuje organ rozpatrujący sprawę do załatwienia sprawy, wyznaczając termin do jej załatwienia, jeżeli postępowanie jest niezakończony,

- b. zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych bezczynności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających bezczynności lub przewlekłości w przyszłości.

W drugim przypadku, tj. w postępowaniach przed sądami administracyjnymi strona (PAP) może wnieść skargę na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 75 ze zm.).

Na podstawie art. 2 ww. ustawy strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym lub Naczelnym Sądem Administracyjnym – właściwy do jej rozpoznania jest Naczelny Sąd Administracyjny

Skargę niezasadną sąd oddala. Uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania. Na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy. Uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych.

Innym rodzajem skargi adresowanym do organów administracji publicznej jest skarga uregulowana w art. 227 k.p.a. Zgodnie z tym przepisem, przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Adresatem tej skargi może być działanie RZGW WR lub organu rozpoznającego sprawę o ustalenie wysokości odszkodowania lub pracowników tych organów. W sprawach dotyczących działalności RZGW WR organem właściwym do rozpoznania skargi jest minister właściwy do spraw gospodarki wodnej (obecnie Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej), natomiast w odniesieniu do działalności Wojewody Lubuskiego i Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii organy te same rozpoznają skargi w toku prowadzenia postępowania. Organ rozpatrujący skargę może podjąć stosowne środki, w celu usunięcia stwierdzonych uchybień oraz przyczyn ich powstawania.

12.3 Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dotyczących realizacji kontraktu na roboty

Mechanizm zgłaszania skarg i wniosków dotyczących prowadzonych robót budowlano-montażowych przez Wykonawcę zostanie wdrożony na początku całego procesu i będzie obowiązywać przez cały czas realizacji, funkcjonowania oraz zamknięcia Kontraktu.

12.4 Terminy rozpatrywania skarg i wniosków

Terminy rozpatrywania skarg i wniosków:

- pisemne potwierdzenie otrzymania skargi: w ciągu 7 dni od wpłynięcia skargi.
- proponowane rozwiązania: niezwłocznie, do 30 dni od wpłynięcia skargi.

Zasady rozpatrywania skarg i wniosków przywołane w punkcie 12.1 są wiążące również w stosunku do tego typu skarg.

Proponowany formularz rejestrowania skarg przedstawiony jest w Załączniku 18.8.

12.5 Osoby odpowiedzialne za rozpatrywanie skarg i wniosków

W strukturach organizacyjnych stworzona zostanie przez Zamawiającego jednostka (Konsultant Społeczny) odpowiedzialna za kontakty ze społeczeństwem i zajmowanie się skargami społecznymi. W skład tej jednostki wejdzie również jedna osoba z zespołu Inżyniera – Konsultanta posiadająca kompetencje i doświadczenie w tym zakresie.

12.6 Miejsce składania skarg i wniosków

Skarga lub wniosek może być złożony przez stronę w jednym z dwóch miejsc:

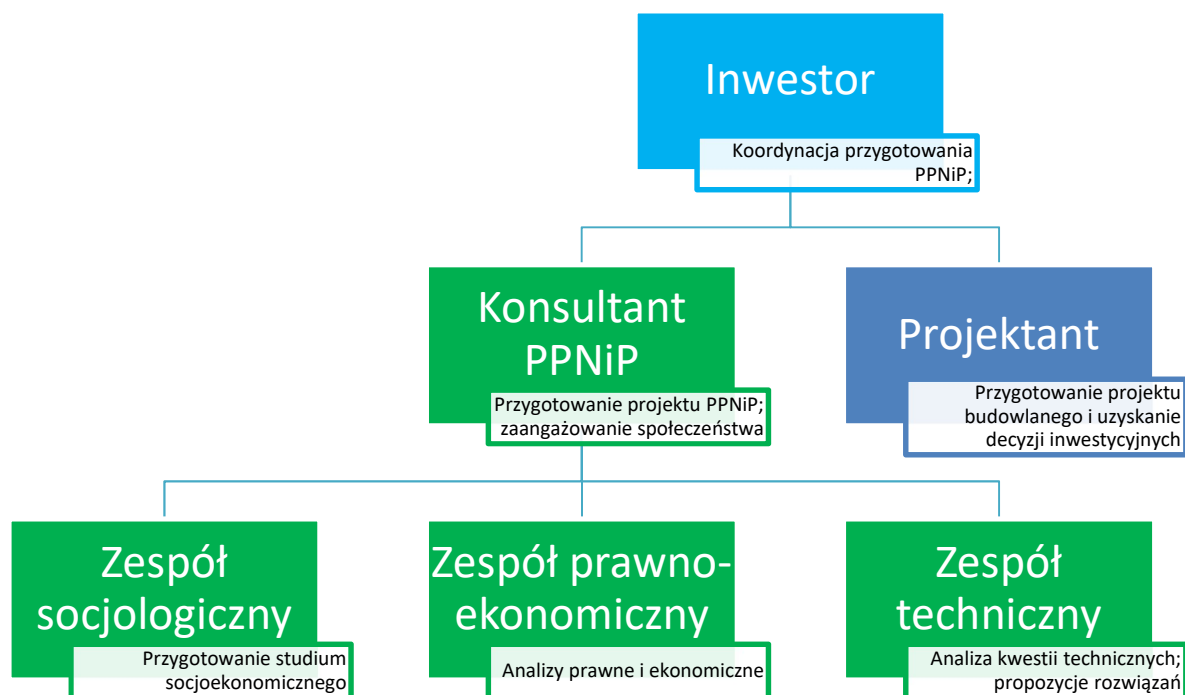
- 1) U Konsultanta **Sweco Polska sp. z o.o.**, pod adresem:
ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, Tel. +48 61 864 93 00, Fax +48 61 864 93 01,
info.pl@sweco.pl, osoba odpowiedzialna: Marcel Gudzowski,
- 2) U Inwestora **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu** Jednostka Realizująca Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły, pod adresem:
ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław, Tel. +48 71 324 09 64, Fax +48 71 328 50 48, Starszy specjalista JRP jrpwroclaw.opdow@wody.gov.pl

12.7 Audyty i niezależny mechanizm odwoławczy

Zakłada się, że okresowo (raz na pół roku) przeprowadzane będą wewnętrzne audyty działania „mechanizmu skarg i zażaleń”, będą one prowadzone w celu oceny efektywności wdrożonego systemu.

13. Struktura instytucjonalna i zespół realizacyjny

Struktura instytucjonalna zespołu sporządzającego niniejszy PPNiP została przedstawiona na poniższym schemacie:

Rysunek nr 4

Konsultantem PPNiP dla przygotowania niniejszego PPNiP jest Sweco ConsultingSp. z o.o.

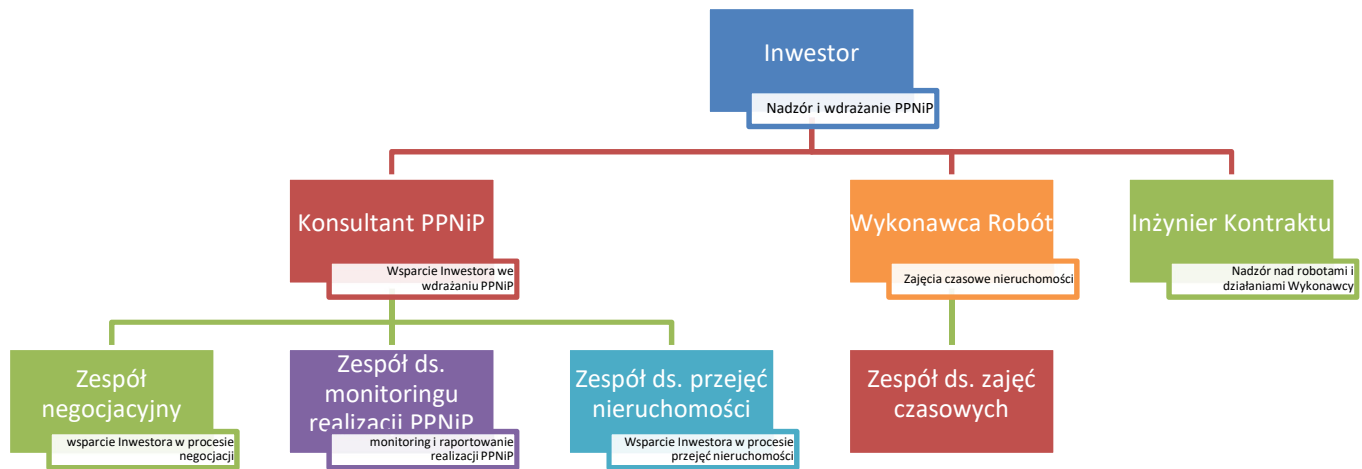
Zakres kompetencji zespołu sporządzającego PPNiP przedstawia się następująco:

- 1) Inwestor – koordynacja przygotowania PPNiP:
 - a. nadzór usprawniający nad sporządzeniem PPNiP,
 - b. zapewnienie przepływu informacji między Konsultantem PPNiP a Projektantem,
 - c. zapewnienie wprowadzenia do projektu budowlanego zmian wynikłych w toku sporządzania PPNiP,
 - d. przeprowadzenie konsultacji społecznych,
 - e. monitorowanie procesu sporządzania PPNiP.
- 2) Konsultant – przygotowanie projektu PPNiP:
 - a. przeprowadzenie badań socjoekonomicznych i przygotowanie studium socjoekonomicznego,
 - b. zebranie i analiza danych dotyczących zagospodarowania i użytkowania nieruchomości,
 - c. zaprojektowanie planu zaangażowania społeczeństwa oraz konsultacji społecznych,
 - d. przygotowanie propozycji minimalizacji oddziaływań oraz analiza techniczna tych propozycji; przekazywanie propozycji zmian do projektu budowlanego,
 - e. analizy kwalifikowalności,

- f. przygotowanie pakietów kompensacyjnych,
- g. przygotowanie projektu dokumentu PPNiP.
- h. przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych,
- i. przygotowanie końcowej wersji dokumentu PPNiP.

Zespół sporządzający PPNiP ze strony Konsultanta PPNiP nie jest umiejscowiony w strukturze organizacyjnej Inwestora.

Zakres kompetencji zespołu implementującego PPNiP przedstawia się następująco:

Rysunek nr 5

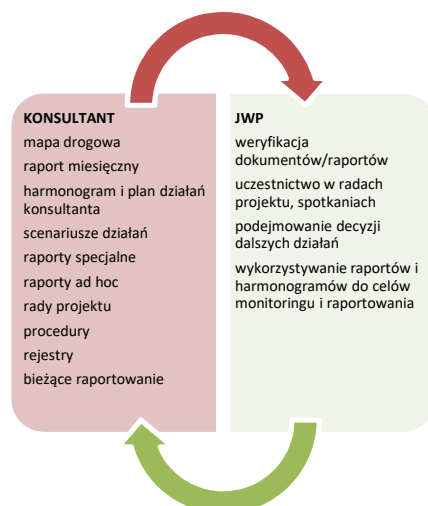
Zakres kompetencji zespołu realizującego PPNiP przedstawia się następująco:

- 1) PGW WP RZGW:
 - a. nadzór nad wdrożeniem PPNiP,
 - b. zawieranie porozumień dotyczących wypłaty odszkodowań,
 - c. wypłata odszkodowań,
 - d. zapewnienie przepływu informacji między Konsultantem PPNiP, Inżynierem i Wykonawcą,
 - e. przejmowanie nieruchomości przy wsparciu Konsultanta,
 - f. zapewnienie braku oddziaływania na nieruchomości, które nie zostały nabyte i zrekompensowane jako nieruchomości do wykorzystania w ramach realizowanych robót.
- 2) Konsultant:
 - a. planowanie negocjacji i udział w negocjacjach,
 - b. zatrudnienie rzeczoznawcy/rzeczoznawców, którzy przygotowują stosowne operaty szacunkowe/wyceny,
 - c. weryfikacja operatów szacunkowych/wycen biegłych rzeczoznawców,
 - d. monitoring realizacji PPNiP przez Wykonawcę i Inżyniera,

- e. proponowanie działań zaradczych w przypadku wystąpienia sytuacji problemowych,
 - f. nadzór nad rozpoczęciem i realizacją robót,
 - g. nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z Umowy na Roboty budowlane przez Wykonawcę.
- 3) Wykonawca:
- a. pozyskiwanie nieruchomości pod zajęcia czasowe niewskazane w decyzji PNRI, które w ocenie Wykonawcy będą wykorzystywane do realizacji robót budowlanych,
 - b. wypłata rekompensat za nieruchomości pozyskane pod zajęcia czasowe, zgodnie z pkt a),
 - c. realizacja robót na nieruchomościach zajmowanych na stałe,
 - d. przywracanie wszystkich nieruchomości przeznaczonych pod zajęcia czasowe do stanu sprzed realizacji Zadania.
- 4) BKP:
- a. koordynacja działań podejmowanych przez JRP w ramach wdrażania Projektu, również w zakresie realizacji postanowień PPNiP.

14. Monitorowanie i ocena

Monitoring realizacji PPNiP jest integralną częścią systemu monitorowania i zarządzania Kontraktem. Z tego względu na potrzeby monitoringu realizacji PPNiP, stosowane będą narzędzia wykorzystywane przy monitoringu realizacji Kontraktu, którego zadaniem jest raportowanie do instytucji finansujących oraz dostarczenie bieżącej informacji na temat problemów, zdarzeń losowych, nieprawidłowości. PPNiP jest integralną częścią procesu inwestycyjnego pozwalającą na natychmiastową reakcję w sytuacji stwierdzenia problemów lub nieprawidłowości. Fundamentalne znaczenie ma tutaj również zapewnienie odpowiedniej współpracy pomiędzy Konsultantem, JWP a BKP. Schemat przepływu informacji w ramach monitoringu przedstawia tutaj poniższy schemat. Ogólne procedury monitoringu i oceny zostały opisane szerzej w dokumencie pn. Ramowy Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń (LARPF) dostępnym pod adresem: https://odrapcu.pl/wp-content/uploads/2021/02/Ramowy_dokument_dotyczacy_Przesiedlen_i_Pozyskiwania_Nieruchomosci.pdf

Rysunek nr 6

Zasadniczą rolę dla monitoringu realizacji PPNiP odgrywa rejestrowanie zdarzeń i faktów przez Konsultanta i JWP, w szczególności poprzez rejestr korespondencji, rejestr postępu pozyskiwania tytułów do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz rejestr postępu wypłaty odszkodowań. Dane zawarte w tych rejestrach są uwzględniane przy przygotowaniu zestawienia danych nt. ilości nabytych nieruchomości oraz wysokości i rodzaju przekazanych odszkodowań, zgodnie z załącznikiem nr 18.3.

Wszelkie zmiany podlegają zewidencjonowaniu w rejestrach. Na podstawie w/w rejestrów szczegółowo monitorowane są następujące parametry:

- a) liczba nieruchomości do wywłaszczenia i wywłaszczonych,
- b) liczba osób wymagających przesiedlenia i przesiedlonych,
- c) liczba nieruchomości pod zajęcia czasowe (planowana i osiągnięta),
- d) kwota wszystkich wydatków na proces przesiedleń (planowane i osiągnięte),
- e) wypłacone odszkodowania za utratę tytułu prawnego do nieruchomości,
- f) wypłacone odszkodowania za utratę źródeł dochodu,
- g) pozyskane i przyznane nieruchomości zamienne,
- h) stopień i status realizacji działań osłonowych,
- i) liczba skarg.

Tak ukształtowany system monitoringu realizacji PPNiP pozwala na szybkie reagowanie w razie problemów oraz na sprawne raportowanie w ramach istniejących systemów zarządzania Kontraktem. Dokument będzie aktualizowany raz na kwartał.

Główne wskaźniki, które będą monitorowane w odniesieniu do Kontraktu realizowanego przez RZGW WR obrazuje poniższa tabela.

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik postępu
Parametry zakładane			
Liczba nieruchomości podlegających wywłaszczeniu	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	liczba (szt.)
Liczba nieruchomości podlegających trwałemu ograniczeniu	Decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji	liczba (szt.)
Liczba osób dotkniętych realizacją projektu (PAP)	Księgi wieczyste, wypisy z ewidencji gruntów, decyzja PNRI	Jednorazowo po wydaniu decyzji Aktualizacja ciągła w trakcie okresu uzgadniania i wypłat odszkodowań	Liczba
Kwota wszystkich wydatków na odszkodowania (planowane)	Rejestry RZGW WR/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry RZGW WR/Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)
Parametry osiągnięte			
Kwota wszystkich wydatków na odszkodowania (wydatki)	Rejestry finansowe RZGW WR	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN
Liczba pozyskanych nieruchomości	Rejestry RZGW WR /Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)

Wskaźnik	Źródło informacji	Częstotliwość monitorowania	Wskaźnik postępu
Wskaźniki efektywności			
Liczba skarg	Rejestry RZGW WR /Konsultanta	Miesięcznie/Kwartalnie	Ilość (szt.)
Zdolność PAP do utrzymania lub poprawy standardu życia do poziomu sprzed projektu	Rejestry finansowe RZGW WR	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN
Wypłacone odszkodowania, inne	Rejestry finansowe RZGW WR	Miesięcznie/Kwartalnie	PLN

15. Koszty i budżet

Lp.	Pozycja	Liczba działek	Suma - szacunek [PLN]
1	Zajęcia stałe*	114	4 000 000,00
2	Trwałe ograniczenia, zajęcia czasowe*	62	450 000,00
3	Koszty wdrażania PPNIP**	Nie dotyczy	50 000
4	Razem	176	4 500 000,00

* odszkodowanie zostanie ustalone przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego i wypłacone przed faktycznym zajęciem terenu

** w kategorii tej znajdują się koszty ogłoszeń w prasie oraz wynagrodzenie dla kuratora, koszty kampanii informacyjnej (korespondencja z PAP), koszt przekazów pocztowych, w przypadku wypłaty odszkodowania osobom nie posiadającym konta bankowego itp.

Źródłem finansowania będą środki z Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju, Banku Rozwoju Rady Europy i Budżetu Państwa.

Odszkodowania będą wypłacane przez Inwestora tj. PGW WP RZGW. Środki finansowe gwarantowane są przez Skarb Państwa, a dystrybuowane są za pośrednictwem Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej do Wód Polskich.

PAP otrzyma odszkodowanie przelewem z konta PGW WP RZGW na wskazany rachunek bankowy lub w przypadku, gdy PAP nie posiada konta bankowego wypłata nastąpi przekazem pocztowym.

16. Polityka ochrony danych osobowych stosowana w Kontrakcie

Poniższe zasady, stosowane w trakcie realizacji niniejszego Zadania mają na celu zapewnienie przejrzystości, ochrony i bezpieczeństwa gromadzonych danych osobowych Osób objętych skutkami realizacji Projektu (PAP).

- 1) Administratorem danych osobowych jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, ul. Norwida 34,50-950 Wrocław. Odpowiada ono za wykorzystanie danych w sposób bezpieczny i zgodny z obowiązującym prawem - w szczególności zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.
- 2) Jeśli PAP ma pytania dotyczące sposobu i zakresu przetwarzania danych osobowych w zakresie działania PGW WP, a także przysługujących uprawnień, może się skontaktować z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych w PGW WP za pomocą adresu: iod@wody.gov.pl
- 3) Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. e Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE w związku z art. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych.
- 4) Dane osobowe to wszelkie informacje o charakterze osobistym, pozwalające na identyfikację konkretnej osoby. PGW WP RZGW we Wrocławiu zbiera jedynie te dane, które są niezbędne do realizacji zadań inwestycyjnych realizowanych przez PGW WP RZGW we Wrocławiu. Dane takie przetwarzane są jedynie w zakresie podanym przez PAP.
- 5) Zgoda na przechowywanie i przetwarzanie danych osobowych jest dobrowolna, jej brak może jednak uniemożliwić realizację wypłat odszkodowań czy informowania PAP o rozpoczęciu robót budowlanych i ich przebiegu. PGW WP RZGW we Wrocławiu przechowuje jedynie aktualne dane osobowe PAP, o każdej zmianie danych PAP powinien poinformować PGW WP RZGW we Wrocławiu.
- 6) W celu identyfikacji właścicieli /użytkowników wieczystych /władających nieruchomościami /dzierżawców, które będą podlegały zajęciu stałemu lub ograniczeniu w korzystaniu PGW WP RZGW we Wrocławiu pozyskał dane osobowe z Ewidencji Gruntów i Budynków i elektronicznego systemu Ksiąg Wieczystych.
- 7) Dane osobowe PAP mogą być ujawnione jedynie
 - a) uprawnionym podmiotom publicznym na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań, gdy PGW WP RZGW we Wrocławiu jest do tego zobowiązane na podstawie stosownych przepisów i dokumentów (np. wezwania z sądu, nakazu sądowego lub innej procedury administracyjnej lub prawnej),
 - b) jednostkom zaangażowanym, w realizację Kontraktu, jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji określonej czynności,
 - c) operatorom pocztowym, w celu informowania PAP,
 - d) przedstawicielom Konsultanta i prawnikom w celu wsparcia realizacji Kontraktu na roboty i wypłat odszkodowań.
- 8) Każdy PAP ma prawo do:
 - a) dostępu do swoich danych osobowych, ich aktualizacji i poprawiania,
 - b) usunięcia swoich danych osobowych ("prawo do bycia zapomnianym") lub ich przeniesienia do innego administratora,
 - c) ograniczenia przetwarzania swoich danych osobowych - niektóre dane mogą zostać oznaczone jako ograniczone do przetwarzania tylko w pewnych okolicznościach,

- d) wniesienia skargi dotyczącej przetwarzania przez PGW WP RZGW we Wrocławiu jego danych do właściwego organu nadzorującego przetwarzanie danych osobowych, gdy uzna, iż przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (wskazanego powyżej),
 - e) wycofania w dowolnym momencie zgody na przetwarzanie swoich danych osobowych. Dane PAP nie będą poddawane zautomatyzowanym procesom podejmowania decyzji (profilowaniu).
- 9) Dane osobowe będą przechowywane do dnia przedawnienia się roszczeń odszkodowawczych PAP.

KONTAKT DO ORGANU NADZORCZEGO, DO KTÓREGO MOŻNA WNIEŚĆ SKARGĘ

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych ul. Stawki 2 00-193 Warszawa tel. 22 531 03 00 fax. 22 531 03 01 Godziny pracy urzędu: 8.00 – 16.00 Infolinia: 606-950-000 czynna w dni robocze od: 10.00 – 13.00.

Przy okazji przeprowadzenia badań socjoekonomicznych każdy z PAP otrzymał na piśmie powyższą treść pouczenia.

17. Harmonogram wdrażania PPNiP

Poszczególne kroki niezbędne dla przygotowania i implementacji PPNiP, zgodnie z LARPF przedstawiono w poniższej tabeli. Szczegółowy harmonogram w tym zakresie zawiera załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu.

OPRACOWANIE PPNiP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
1	Wstępna ocena skutków społecznych Zadania	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. weryfikacji PPNiP
2	Ustalenie ostatecznego zakresu wyłączeń i sporządzenie projektu budowlanego	Projektant	ZGW WR – zespół ds. weryfikacji PPNiP
3	Określenie ram koordynacji w zakresie realizacji PPNiP z właściwymi organami administracji rządowej	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. weryfikacji PPNiP
4	Zebranie wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów i budynków oraz z planów zagospodarowania przestrzennego	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. weryfikacji PPNiP
5	Ocena skutków społecznych Zadania	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. weryfikacji PPNiP
6	Weryfikacja i aktualizacja zebranych materiałów, analiz oddziaływań i analiz ekonomicznych	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół do weryfikacji PPNiP

OPRACOWANIE PPNiP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
7	Sporządzenie projektu PPNiP	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół do weryfikacji PPNiP
8	Konsultacje społeczne PPNiP	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR– zespół do weryfikacji PPNiP
9	Wprowadzenie do projektu budowlanego zmian w wyniku konsultacji społecznych	Projektant	RZGW WR – zespół do weryfikacji PPNiP
10	W zakresie wynikającym z uwzględnienia uwag i wniosków do PPNiP - weryfikacja i aktualizacja zebranych materiałów, analiz oddziaływań i analiz ekonomicznych	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół do weryfikacji PPNiP
11	W zakresie wynikającym z uwzględnienia uwag i wniosków do PPNiP – wprowadzenie zmian do PPNiP	Joint Venture - zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół do weryfikacji PPNiP
12	Złożenie PPNiP do Banku Światowego	RZGW WR	BKP
13	Brak uwag Banku Światowego	BŚ	
14	Upublicznienie PPNiP (upublicznienie następuje także na stronie internetowej Banku Światowego)	BŚ	RZGW WR– zespół do weryfikacji PPNiP

WDROŻENIE PPNiP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
1	Ustalenie szczegółowego harmonogramu realizacji PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
2	Pozyskanie przez JWP nieruchomości, które będą mogły zostać przekazane jako zamienne	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
3	Przekazanie PAP informacji o uzyskaniu PNRI i o jej skutkach oraz planowanych dalszych działaniach inwestora	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR– zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP

WDROŻENIE PPNiP			
Kroki	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
4	Wycena nieruchomości przez rzeczoznawców majątkowych, zgodnie z obowiązującym prawem i weryfikacja wyceny	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół do spraw ekonomicznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
5	Złożenie wniosków do wojewody o wydanie decyzji o ustaleniu wysokości odszkodowania	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
6	Wypłata odszkodowań lub przekazanie nieruchomości zamiennych, rozpoczęcie realizacji innych działań kompensacyjnych i osłonowych przewidzianych w PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
7	Fizyczne przejęcie wywłaszczonych nieruchomości i rozpoczęcie robót	Wykonawca	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
8	Ewaluacja realizacji PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych, zespół do spraw ekonomicznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP

ZADANIA CYKLICZNE			
Krok	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
1	Wewnętrzny stały monitoring realizacji PPNiP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP
2	Raportowanie do Banku Światowego	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP	BKP
3	Stała koordynacja z organami administracji rządowej i samorządowej	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP	BKP
4	Stała komunikacja z PAP	Konsultant ds. PPNiP – zespół ds. prawnych i społecznych	RZGW WR – zespół ds. monitoringu i realizacji PPNiP

ZADANIA POREALIZACYJNE			
Krok	Działanie	Odpowiedzialność	Weryfikacja wykonanych działań
1	Ewaluacja realizacji PPNiP	Niezależny audytor zewnętrzny	Bank Światowy

18. Załączniki

- 18.1 Zestawienie nieruchomości - Tabela załączona została w wersji elektronicznej na płycie CD
- 18.2 Harmonogram nabywania nieruchomości - na płycie CD
- 18.3 Monitoring pozyskania nieruchomości – na płycie CD
- 18.4 Mapy z naniesionymi liniami rozgraniczającymi teren inwestycji -na płycie CD
- 18.5 Studium socjoekonomiczne dla zadania – Załączono w wersji elektronicznej na płycie CD
Opracowanie to nie jest publikowane ze względu na ochronę danych osobowych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- 18.6 Raport z konsultacji społecznych
- 18.7 Wzór umowy na zajęcie czasowe działki
- 18.8 Formularz składania skarg do konsultanta

Załącznik 18.8 Formularz składania skarg do Konsultanta (na bazie wytycznych BŚ)

Nr sprawy:	
Imię i nazwisko <i>Uwaga: skargę można złożyć anonimowo lub zażądać nieujawniania danych wnioskodawcy osobom postronnym bez zgody wnioskodawcy</i>	Imię wnioskodawcy _____ Nazwisko wnioskodawcy _____ ☐ Chcę złożyć skargę anonimowo
	Żądam nieujawniania moich danych osobowych bez mojej zgody
Dane kontaktu Proszę zaznaczyć, w jaki sposób należy się	Za pośrednictwem poczty (proszę wpisać adres do korespondencji): _____ _____

kontaktować z wnioskodawcą (mailowo, telefonicznie, za pośrednictwem poczty)	_____ Telefonicznie: _____ E-mail _____
Preferowany język do komunikacji	Polski Angielski Inny (proszę wymienić)
Opis przedmiotu sprawy lub skargi Przedmiot sprawy/skargi, kiedy sprawa się wydarzyła, podać miejsce dot. sprawy/skargi, wymienić osoby zaangażowane w sprawę, jakie są efekty zaistniałej sytuacji	
Data zdarzenia/zaistnienia przedmiotu skargi/pojawienia się sprawy	
	Jednorazowe zdarzenie/skarga (data _____) Zdarzyły się więcej niż jeden raz (podać ile razy: _____) W trakcie (problem istniejący obecnie)
Jakie działania zapewniłyby rozwiązanie problemu według oceny wnioskującego?	

Podpis: _____			
Data: _____			
Proszę o przekazanie tego formularza do:	[Nazwisko]	Inspektor BHP	[Nazwa firmy]
Adres _____	Tel.: _____	lub E-mail: _____	